

Magyar tizparancsolat

A közelgő népszámlálás új erőpróbája lesz a kisebbségi magyar tömegek öntudatának, mely törvényadta jogokon és erkölcsi kötelességeken nyert eddig is megalapozást. A politikai és társadalmi élet magyar kisebbségi vezetői erre emlékeztetnek azzal, hogy teendőiket az alábbi „Tizparancsolat” formájában bocsátják szét az országban:

1. Mindenkor — így a népszámláláskor is — tántoríthatatlanul magyarnak, magyar anyanyelvűnek, magyar nemzetiségűnek, de román állampolgárnak valljad magad.

2. Tarts ki magyarságod, magyar anyanyelvű, magyar nemzetiségű mellett, bárki is akarna szép szóval, rábeszéléssel, ígérettel, fenyegetéssel, vagy erővel rábírní más vallomásra. A törvény szerint semmi bántódás, megrövidítés, jogfosztás nem érhet azért, ha magyarnak vallod magad.

3. A népszámlálást mindenkiétek lakásán fogatosítják. Ezt királyi rendelet írja elő. A népszámlálási kérdőív kitöltése végett tebbát senkit hivatalokba megidézni nem lehet. A kérdőívet máshol, mint a lakáson kitölteni a számlálóközegeknek szigorúan tilos. Ha ennek ellenkezője történne meg, tégy azonnal jelentést a Magyar Párt helyi szervezetének.

4. Az otthonodba lépő népszámláló biztost, vagy ellenőrt fogadd udvariasan, de magyarul üdvözlöld és magyarul beszélj vele. Győzd meg arról, hogy viseli-e a hivatalos jelvényt. Csak kinevezett népszámláló biztosnak, vagy ellenőrnek vagy köteles adataidat közölni.

5. A kérdőív 15. és 17-ik rovatába ezt a szót irjad „magyar” („ungur”). Ezzel a bejegyzéssel magyar anyanyelvedről (15. rovat) és magyar nemzetiségedről (17. rovat) teszel tanubizonyságot. Ha akadályozva lennél az iv kitöltésében s azt a számlálóbiztos tölti ki, őrizzed ellen a tintával vagy tintairóonnal jelenlétedben eszközölt olvasható bejegyzés valódiságát. Azonnal tiltakozz családtagjaid jelenlétében, ha a számlálóbiztos szilárd akaratnyilvánításod ellenére nem magyar anyanyelvűnek, nem magyar nemzetiségűnek ír be. A népszámlálóbiztos, vagy ellenőr a lakosok származásának, nevének, vagy vallásának és az ebből folyó következményeknek elemzésébe nem jogosított bocsátkozni.

6. Ne tévesszed össze a nemzetiséget az állampolgársággal. Ezt a kérdőív 18. rovatá tudakolja. A magyar anyanyelvű és nemzeti-ségű polgár ebbe a rovatba az állampolgársághoz a „román” feleletet kell bejegyezze, még akkor is, ha nincs elismerve, mert mindenki azt az állampolgárságot köteles beírni, amelyet élvez.

7. Ha a népszámlálóbiztos, vagy ellenőr magyar anyanyelvű és nemzetiséged bevalása miatt rendőrközeg jelenlétében jegyzőkönyvet vesz is fel, tarts ki szilárdan magyar anyanyelvű és magyar nemzetiséged mellett. Mindenki anyanyelvét, nemzetiségét szabadon, minden kényszer nélkül, mentesen, minden büntető következmény nélkül, saját lelkiismerete és szent meggyőződése szerint vallhatja be. A jegyzőkönyvet csak akkor irjad alá, ha azt szóról-szóra megértetted.

8. Amikor a kérdőívet a számlálóbiztos átveszi tőled, aláírásával ellátott igazolványt köteles adni helyébe. Ezt gondosan őrizzed meg és kívánatra mutassad fel.

9. Ha utólag magyar anyanyelvű, vagy magyar nemzetiségű vallomásodért a hatóság-hoz idéznének, vagy bárminő más jogtalanság

Beterjesztették a kamarába a köztisztviselők áldozati adójáról szóló törvényjavaslatot

Mennyi új adót fizetnek a tisztviselők? — Iorga támadta az álláshalmozásról szóló javaslatot

Maximum három részvénytársaság igazgatósági tagja lehet bárki

Bucurestiből jelentik: A Kamara mai ülésén *Condac* kormányparti napirend előtti felszólalásában *Coliacov* besszarabiai orosz pap ügyében szólalt fel, akit istentisztelet közben tartóztattak le. Megállapította felszólalásában, hogy a pap román állampolgár. *Pan Halipa* válaszában elszögezi, hogy *Coliacov* orosz állampolgár aki nem akart *Targu Jiuba* költözködni, amely várost kényszerlakhelyül kijelölték. Az istentisztelet megtartását pedig a metropolita tiltotta meg. A képviselő bejelentette, hogy a választ nem fogadja el és ezért interpellálni fog az ügyben.

Popescu a chisenevi interimár-bizottság ügyét tette szóvá és elmondotta, hogy a rendesen megválasztott tanácsot nem akarják hivatalba iktatni. *Cordos* meglepetését fejezi ki, hogy az autonóm intézmények tisztviselőinek fizetési lajstromát, amelyet már hetek óta kért, még nem mutatták be. *Gyanusnak* találja a kormány vonakodását. Utána *Vasilescu-Nottara* szólal fel, aki törvényjavaslatot terjeszt be, hogy *senkise foglalhasson helyet több, mint három részvénytársaság igazgatóságában.* A javaslatot a kormányparti oldalról nagy tapsal fogadják. Ezután szavazás alá bocsátják a népszámlálás részére szükséges harminc millió póthitelt. *Rang* és *Cuza* aziránt érdeklődnek, miért kell annyi pénz. A póthitelt a kamara megszavazza.

A kormány áldemokráciája

Napirenden az álláshalmozásról szóló törvényjavaslat volt. *Djuvara* igazságtalannak tartja a javaslatot, amely csak a kisebbséket sújtja, főképpen ezek vannak rászorulva arra, hogy több állást vállaljanak. Az autonóm intézmények tisztviselői tiszser annyi fizetést élveznek, mint a többi állami hivatalnok. Az a *gyanuja*, hogy ezzel a törvénnyel a kormány módot akar nyújtani arra, hogy saját híveit állásokba helyezze el. *Iorga* áldemokráciának deklarálja a kormány álláspontját. Nem lehet felülről kezdeni a demokráciát — jelentette ki. Sajátmagáról beszél és elmondja, hogy mint egyetemi tanár 35.000 lejt, mint a katonai akadémia tanára 5000 lejt és, mint a kereskedelmi

„A művészetnek semmi köze az egészségügyhöz”

A szenátus ülésén *Radovici* a tisztviselői fizetések redukcója ellen foglal állást és kijelenti, hogy a leszállítást a köztisztviselők az ételmezés és a ruházkodás terén fogják megérinteni. Követeli, emeljék fel a bírák fizetését, mert ha pénzt tudtak szerezni a professzorok fizetésemelése részére, úgy az igazságszolgáltatás számára is találhatnak. *Stefan Ioan* liberális szenátor az autonóm-intézmények meg-

történne vele, avagy mással szemben elköveti visszaélésről értesülisz megbízható forrásból, tégy azonnal jelentést a Magyar Pártnál. Ha büntetést szabna ki rád a bíróság, az ellen 8 nap alatt a törvényszékhez kell felebbezni. Felebbezésedet a Magyar Pártnál készíttessed el, ahol díjtalanul járnak el ügyedben és sem-

akadémia tanára 15.000 lejt kap havonta. Ha szíve szerint optálna, úgy a katonai akadémiát választaná, azonban 5000 lejből nem lehet megélni. A kormány azt éri csupán el, hogy emelni kell a fizetéseket, mert bizonyos, hogy a katonai akadémia tanára, aki tudással kell, hogy rendelkezzen, nem elégszik meg havi 5000 lejjel. Tehát semmiféle megtakarításra nincs kilátás, az egész törvénynek csupán annyi haszná volna, hogy néhány munkanélkülit elhelyeznek.

Mironescu szorgalmat kér a képviselőktől

Az ülés végén *Mironescu* miniszterelnök szólalt fel és beteresztette a tisztviselők fizetésredukcójáról szóló törvényjavaslatot. A javaslat első szakasza szerint az összes állam tisztviselők, autonóm intézetek és a jövedéki tisztviselők is beleértve 1931-re áldozati adó címen a következő adókat viselik: háromezer lej fizetésig nincs levonás, 3 ezertől 4 ezerig 10 százalék, 4 ezertől 5 ezerig 15 százalék, 5 ezertől 10 ezerig 17 százalék, 10 ezertől 20 ezerig 20 százalék, huszezen felül pedig 22 százalék. A törvényszakasz második pontja szerint a rendkívüli adóból befolyó jövedelmet a pénzügyminiszternek kell beszolgáltatni. A nyugdíj-illetéket az eredeti, az adót pedig a redukált összeg után fizetik a tisztviselők. A lakbér- és családi-pótlék sértetlenek maradnak. Azok a speciális alkalmazásban levő tisztviselők, akik külön testület tagjai, mint például a mérnökök, azoknak fizetését összehasonlítják a rendes állami fizetéssel és amennyiben differencia van, úgy a különbözet felére egészítik ki és ez után vetik majd ki az áldozati adót.

A kamara ülése után a kormánypart értekezletet tartott, amelyen *Mironescu* miniszterelnök mondott beszédét. Kérte a többségieket, liassanak oda, hogy a parlament megszavazza a karácsonyi szünet előtt a költségvetésen kívül a kamattörvényt is. *Mihalache* megcajolta azokat a híreket, hogy a kormány és a párt között ellentétek lennének. Arra kérte a kormánypartiakat, hogy fejtsenek ki szorgalmas munkát, hogy a kamara elvégezhesse munkaprogramját.

szüntetése mellett foglal állást, majd *Manoilescu* ipari és kereskedelemügyi miniszter kéri a szenátorokat, ne szitsanak ellentéteket a köztisztviselők között. *Jakobovici* végül azt követeli, vegyék ki a művészetet az egészségügy miniszterium hatásköréből, mert semmi közük egymáshoz. Hagyják önállóan dolgozni a művészeti rcsszortot. Kisebb ügyek letárgyalása után a szenátus ülése véget ért.

mi költség nem terhel.

10. Magyar vagy és szent kötelességed magyar anyanyelvűnek és magyar nemzetiségűnek vallani magad. Ne feledd el, hogy vallo-másoddal nemcsak a magad sorsáról, hanem gyermekeid jövődjéről is döntesz. Magyar légy, mindhalálig s veled lesz az Isten!

Felmentette a bíróság a bucaresti-i diák-tüntetés letartóztatottjait

A diákok szerint tévedésből — A csendőrök és detektívek nem ismertek reájuk

Bucurestből jelentik: A bucaresti-i járásbíró-ság ma foglalkozott gyorsított eljárás alapján a legutóbbi diák-tüntetés letartóztatottjainak ügyével. Az ügyészség magán- és hatósági személyek ellen elkövetett erőszak, közszendháborítás és súlyos testi sértés címén emelt vádat a letartóztatott diákok ellen, akik tagadták a terhükre rótt vádakot és kijelentették, hogy tévedésből tartóztatották le őket az igazi tettesek helyett. A tanúkihallgatások során a

letartóztatást végző csendőrök és detektívek sem tudták a diákokban határozottan a rendbontókat felismerni,

ugy. hogy a védők védeceik felmentését kérték. Bals járásbíró nyugodórási szünet után hirdette ki ítéletét, amely

valamennyi vádlottra nézve felmentő volt.

egyben elrendelte szabadlábrahelyezésüket. Az ügyészség még nem döntött, hogy megfélebbezi a járásbíró ítéletét, vagy sem.

A munkások egyrésze ma munkába állott az aradi textilgyárban

A sztrájk mai fejleménye — Meg akarták gáfolni a munkábaállást — Izzgó röpcédulák Arad uccáin — Békéltető tárgyalások lesznek a konfliktus végleges elintézésére

Annak a felhívásnak, melyet a munkafelügyelőség a helyi hatóságokkal egyetértve intézett a sztrájkoló textilgyári munkásság mindkét csoportjához, ma már mutatkozott hatása, amennyiben a gyárnak mintegy 400 eddig sztrájkban lévő munkása, reggel a rendes időben, az új feltételek mellett, felvette a munkát. Mint ismeretes, a textil-gyár vezetősége dokumentálja azt, hogy dolgoztatni akar, az említett felhívásban közzé tette, hogy pénteken, azaz ma reggel, újból megnyitja kapuit és felveszi az üzemet.

A munkások egy része meg akarta gáfolni társait abban, hogy megkezdjék a munkát, azonban rövidesen helyreállott a rend. Azoknak jórésze, akik ma munkára nem jelentkeztek, vidékre valók és nagyon valószínű az, hogy a munkafelügyelőség felhívásáról eddig nem vettek tudomást és éppen ezért nem jelentkeztek ma.

Az éjszaka folyamán egyébként a város-

ban, de különösen a munkásság között, egyes turbulens elemek izzgó tartalmú röpcédulákat osztogattak, melyekben felhívták a munkásságot, hogy pénteken reggel ne vegyék fel a munkát, izzgattak benne a gyárvezetőség és a szociáldemokraták ellen és felhívták a munkásságot, foglaljanak állást a Szovjetunió mellett. A röpcédulát a hatóságok elkobozták.

A textil-gyári sztrájk természetesen még nem tekinthető befejezettnek, mivel a sztrájkba lépett 1600 munkás közül jelenleg alig 400 dolgozik és nagyon valószínű az — a ma délelőtti események után, — hogy a munkásság másik része holnap reggel, vagy pedig hétfőn felveszi a munkát. A munkások radikális csoportja ugyanis azon az állásponton van, hogy nekik a munkafelügyelőség felhívását ki nem kézbesítették és így ők azt tudomásul sem vehetik és azzal szemben állást nem foglalhatnak.

Azok a munkások pedig, akik a szociáldemokraták mögé sorakoztak, ma egy írásbeli deklarációt tettek le a munkafelügyelőségen. A szociáldemokrata munkások a logkategorikusabban kijelentik, hogy ők a munkát az új

feltételek mellett nem hajlandók felvenni. Abban az esetben, ha a gyár a régi feltételek mellett felveszi őket, hajlandók munkába állni. Ugyanakkor pedig hangoztatják, hogy ők nem léptek sztrájkba, hanem egyszerűen munkástársaik által, később pedig a hatóságok és a gyárvezetőség által meg lettek akadályozva abban, hogy dolgozzanak. A munkásságnak ez a csoportja kéri, hogy adassék nekik a hatóságok által alkalom, hogy kiegészíthessék tárgyaló bizottságukat, ugyanakkor pedig kéri az inspektorátustól, hogy tüzze ki a békéltető tárgyalásokat.

A helyzet a textilgyári sztrájk körül tehát még mindig zavaros és nagyon valószínű, hogy a közeljövőben ki fogják tűzni a békéltető tárgyalásokat a konfliktus elintézésére.

Vizsgálat a magyar szociáldemokraták csehszlovákiai kapcsolatai ügyében

Budapestről jelentik: A képviselőházban Bethlen István gróf miniszterelnök felszólalt Ernszt népjóléti miniszter nevében és visszautasította Fábian Béla vádjait, amelyek a miniszterelnök szerint hiányos információkon alapulnak. Ezekkel a vádakkal tulzó következtetéseket vonnának le, amelyek az ország érdekeinek ártanak. Bethlen István gróf hangoztatta, hogy már Fábian beszéde előtt vizsgálat folyt az ügyben és ezt a vizsgálatot a számvéviszók elnöke, Varga pénzügyi államtitkár vezette. Fábian Béla súlyos adatai egyszerűen valótlanok.

A vita folyamán Györki szociálista képviselő kérte annak napirendre tüzését, hogy milyen támogatást kap két reggeli és egy esti lap, amelyek szerinte hamisított okmányok alapján a szociáldemokrata pártot hazaáruól összekötésekkel vádolták. Bethlen miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy a kormány a törvény és a költségvetés értelmében eljár az ügyben. Megbizta az ügyészséget, vizsgálja meg, hogy a szociálisták miféle külföldi összekötésekkel rendelkeznek és ez a vizsgálat magának, a pártnak is érdekében áll.

SENZÁCIÓS CIKKEK,

színes riportok, képek és rajzok tartikjáh az ARADI KÖZLÖNY, vaskos tartalmu, rendkívül érdekes karácsonyi számát.

Pommerais, a haláldoktor

Régi bünper története.

A mérgezési büncelekményeknek a mi időnkben — sajnos — megint nagy a kelete. Ama bizonyos XVII. századbéli Toffania nevezetű olasz asszonytá őta, aki az ő aqua tofana nevezetű gyilkos fludiumát világhírűvé, azaz hírhedté tette, — legnagyobb részben mindig az asszonyok voltak ezeknek a nagy mesterei. Most azonban olyan mérgekverőről lesz itt szó, aki nem asszony, hanem férfiú: s ami még veszedelmesebb: szakavatott egyéniség: orvosdoktor, aki lát nagyon is tisztában volt vele, mi az a mérgekverés...

1859-ben egy De la Pommerais nevű, 24 éves fiatal orvos telepedett le Párisban, Orleansból jött és a Hehnemann-féle gyógy-mód szerint kezelte betegeit. A lakosság rokonszenvét mihamar maga felé irányította azaz az eljárásával, hogy szegénysorsu betegektől nem fogadott el díjazást. A nők körül is sikeres voltak s mikor aztán egy katonar orvos özvegyének a leányát feleségül kérte: bizony nem kapott kocsart. Az esküvő után alig két hónap múlva, Madame Dubizy, a jómódu anyós, egy napon, mikor éppen a vejevel, De la Pommerais-val együtt ebédelt: hirtelen meghalt 1861-ben. Sok gyanus körülmény valott ugyan a vő ellen, de pozitív bizonyíték nem volt semmi, s lassan a fáma is elhallgatott.

Két év múlva, 1863. novemberében, titokzatos módon meghalt az orvosnak egy régi, meghitt barátnője: Madame de Pauw, egy művész özvegye, kinek Pommerais már a férje életében is háziorsosa volt. Ez a korán özvegyé lett hűséges barátnő abban az időben, mikor az orvos megházasodott, nagyon szűkös anyagi viszonyok között élt: három gyermekét csak úgy tudta nagynehezen eltartani és nevelni, hogy uri családok részére varrt és

kézimunkát vállalt. Ily helyzetben nem volt nehéz orvos-barátjának őt arra rávenni, hogy 550.000 frank erejéig egy életbiztosítási szerződést kössön. 1863-ban nyelbeütötték az életbiztosítást. Az első díjrészletet — mint azt ígérte is — maga De la Pommerais fizette ki.

A második részlet esedékessége idején, az egyik szeptemberi napon, Madame de Pauw-t eszméletlen állapotban szedték fel a lépcsőház aljáról. Az asszony csak annyit árult el, hogy a felső emeleti lépcsőről leesett, de ennél többet nem mert, vagy nem akart mondani. Tény az, hogy súlyosabb természetű belső sérüléseket szenvedett ágyban fekvő beteg lett. A beavatottak ugyan bizonyos előjelek után úgy sejtették, hogy alighanem az orvos taszította le az özvegyet a tulhomályos lépcsőházban, de erre másként semmi biztosabb adatuk nem volt. A beteghez még két másik orvost is hívtak, de ezek hármát rendelték is, De la Pommerais még csak elkészítettetni sem engedte a receptjeiket, hanem teljesen ő maga látott hozzá az asszony „kezeléséhez” és kijelentette, hogy huszonnégy órán belül meg fog gyógyulni.

Hát ami azt illeti, a jelzett idő alatt csakugyan meg is gyógyult véglegesen: a derék orvos csakugyan nem mondott neki valótlan-ságot. Több orvoság nem is kellett neki már többé ebben a földi életben. Dél felé ismét meglátogatta az orvos, de most csak kevés ideig tartózkodott a betegágy mellett s közben beadta neki az utolsó adag „orvosságot”. Eltávozása után egy óra múlva a boldogtalan asszony — halott volt.

A rendőrhatalóság elrendelte a holttest felboncolását, Tardieu dr., a párisi törvényszék akkor legkiválóbb orvosszakértője, határozottan kijelentette véleményében, hogy a halál közvetlen előidézője — mérgek volt. Ház-kutatást is tartottak az ezek után erősen gyanuba vett orvosnál, ahol nem kevesebb, mint

900 fiola különböző mérget, egy palackban pedig 15 centigramm digitalin-t találtak. Az orvost ezek után még aznap letartóztatták.

A Madame de Pauw esetében meggyőzően emelte a gyilkosság vádját az állam-ügyész De la Pommerais orvos ellen, aki kézzel-lábbal tiltakozott a „gyanusítás” ellen s természetesen körömszakadtáig tagadott. A házkutatás alkalmával nála lefogalt különböző iratok és levelek — eltekintve a számottevő mérgegyűjteménytől, — letagadhatatlanul terhelő adatokat tártak fel a nagy izgalmat okozott bünügyi főtárgyaláson, melyen Tardieu és Roussin orvosszakértők is előterjesztették most már végleges megállapításukat. Ezek szerint a Madame de Pauw holttestének belső részeiben mérgeknek a nyoma határozottan nem volt ugyan kimutatható, ámde van egy növényi mérgek — digitalin nevet ismerik a toxicológusok, — mely a testben nem idéz elő kifejezetten megjelölhető elváltozásokat és vegytani elemzéssel sem ismerhető fel, ámde egyes állatokon végzett kísérletek pontosan ugyanazokat az ártalmas hatásokat eredményezték, melyek az elhunyt asszony halálát megelőző időkhöz voltak rajta észlelhetők. Kimondták tehát egész határozottsággal, hogy a meghalt nő kinszenvedését a digitalin okozta, melyet a vádlott jól ismert, a lakásán is tartott nyakig eladósodott helyzetében alkalmazott is, életbevágó érdeke lévén, hogy az életbiztosítási összeghez szép szerével mielőbb hozzájuthasson.

Az esküdteket a rendelkezésre álló adatok teljesen meggyőzték De la Pommerais orvos bünösségéről. A verdikt egyhangú „igen”-re szólt s ennek alapján a bíróság minden vita nélkül meg is hozta a halálos ítéletet.

Nem sok idő múlva a teljesen megromlott lelkű orvost a félelmetes guillotine kése szabadtotta meg gyötrelmes földi életétől.

Zs. B.

Letartóztattak egy aradmegyei rablóbandát

Vakmerő rablótámadás egy tanyán — Összeverték az áldozatot — A háziasszony is a banditák cinkostársa volt

Az aradmegyei Gurba község közelében levő egyik tanyán, vakmerő rablótámadás történt, amelynek áldozata Reghis János kerülősi gazdálkodó. Reghis János kerülősi gazda részt vett a csermői vásáron, ahol egy pár ökröt adott el 18.600 lejért. A vásár végeztével kocsin hazafelé indult, azonban ráesteledett és ezért betért a Gurba község melletti tanyára Saveta Bisorca Avramnéhoz. Megkérte az asszonyt, adjon neki éjszakára szállást, mert utját csak reggel folytatja. Az asszony készséggel rendelkezésre állt és Reghist az egyik szobában szállásolta el. A gazdálkodó már nyolc óra tájt lefeküdt és miután fáradt volt, nyomban el is aludt. Alig aludhatott egy órát, amikor négy ember berontott a szobájába, a melyen alvó embert kirántották az ágyból, kivitték a mezőre és ott agyba-főbe verték, majd mikor a szerencsétlen gazdálkodó eszméletét veszítette, pénzét, amelyet az inge alá elrejt-

tett, kivették és a több sebből vérző embert a réten hagyták.

Kis idő múlva Reghis János magához tért és megállapította, hogy pénzét elvették. Nagynehezen bevándorolt a tanyára, felköltötte az alvó asszonyt, aki kérésére jelentést tett a vakmerő rablótámadásról a csendőrségnek. A nyomozást bevezették és ez még az éjszaka folyamán sikerrel járt. A csendőrség letartóztatta négy Gurba községbeli lakost Dragan Ambrozie, Dragan Craciun, Bun Pál és Dragan Jánost, majd Bisorca Avramné is őrizetbe vették, mert azzal gyanúsították, hogy tudott a készülő rablótámadásról. A letartóztatottak eleinte tagadni próbáltak, de a terhelő bizonyítékok következtében később beismerő vallomást tettek. A sikulai csendőrség mind az öt letartóztatottat ma reggel beszállította az aradi csendőrségre, ahonnan a délelőtti folyamán átkísérték az ügyészségre. A vizsgálóbíró a rablóbandát letartóztatásba helyezte.

Bélyegalbumok

és ritka bélyegek
hiányjegyzék szerint

KERPEL-nél.

A forgalom teljesen megakadt, az autbuszok másfelé közlekedtek, a nézők elállták az utat és a Defesan komisár vezetésével kiszállott rendőrök alig tudtak helyet teremteni a tüzoltóknak. Az oltás munkája rövidesen megkezdődött és a tüzoltóságnak sikerült eloltani a tüzet. A füstgomolyagok azonban még a késő délutáni órákig megtöltötték a helyiséget, úgy, hogy annak az árunak egy része, amely nem égett el, használhatatlanná vált a füst miatt.

A délután folyamán kiszállott egy hivatalos bizottság, amelynek azonban mindezeig a tűz okát megállapítani nem sikerült. A vélemények ugyanis megoszlottak, egyesek a tűz keletkezését rövidzárlatra vezették vissza, mások pedig azon a véleményen voltak, hogy nagyon valószínű, hogy egy eldobott cigarettacsutak okozta a tüzet.

A tüzet a cég tulajdonosai valamivel háromnegyed egy előtt vették észre. Különös véletlennek tulajdonítható az, hogy a helyiségben ebben az időben még tartózkodott valaki. A délelőtti folyamán ugyanis egy hölgy nagyobb bevásárlásokat eszközölt és otthagya az árut azzal, hogy délben eljön érte. A tulajdonosok tehát erre a hölgyre vártak, aki azonban szerencsére — később. Már éppen zárni akartak, amikor észrevették a raktárból hirtelen kitördülő füstöt, akkor szaladt ki a cég egyik tagja, hogy értesítse a tüzoltóságot.

A tüz okozta kár meglehetősen nagy. A raktárban, ahol a tüz keletkezett, az eddigi megállapítások szerint mintegy 1 millió 200 ezer lej a kár. Annak az árunak az értéke, mely az üzlethelyiségben a füst következtében tönkrement és ezáltal használhatatlanná váltott, körülbelül 150.000 lej. Az áruraktár a Britannia részvénytársaságnál volt biztosítva, azonban a biztosítás összege aránytalanul kicsi az áruraktár értékéhez mérve.

Nagyarányu tűz pusztított ma Aradon

**— Elpusztult a Neuländer és Kohn-cég áruraktárának egy része —
A kár megközelíti a másfél milliót — Az áruraktár biztosítva volt —
— A tűz okát még nem sikerült megállapítani —**

Aradon ma nagyobb arányu tűz pusztított. A tüzről, mely a Weitzer-uccában levő Neuländer és Kohn fűszerkereskedő cég raktárában tört ki, alábbi tudósításunk számol be:

Délben, valamivel fél egy után a Weitzer-ucca járó-kelei arra lettek figyelmesek, hogy a Neuländer és Kohn-féle fűszerüzletből egy kabát és kalapnélküli izgatott ember rohant ki.

— Segítség! Tűz van! — kiáltotta rémülten.

Az emberek megállottak, az izgatott ember pedig a posta felé szaladt. Azonban nem volt arra szükség, hogy közvetlenül beszéljen a tűz-

oltósággal, mivel a telefonközpontban levő egyik hölgy történetesen meghallotta a „tűz” kiáltását és a vészjelet rögtön leadta a tüzoltóságnak.

A Weitzer-ucca most már szinte ijedt csendjét csakhamar hangos autótűzkölés verte fel: a tüzoltóság Mihajlovics Gyula tüzoltó főparancsnok vezetésével pillanatok alatt megjelent. Azonban ekkor már az üzlethelyiségből koromfekete füst tödült ki az uccára. Az üzletbe behatolni sem lehetett és a sűrű füst csakhamar elárasztotta az épület udvarát is.

ÓRIÁSI NAGY VÁLASZTÉK

karácsonyi és ujévi
ajándékokban.

Kölnivizek és illatszerek, diszes kiállításban.
Kazetták, utifelszerelések a legolcsóbb áron.

Drogueria „CITY” Parfümeria

E. ZEINER

ARAD, Bulev. Regina Maria 26.
Telefon 212.

Konkrét ajánlatot kapott Titulescu a koncentrációs kormány alakítására

Az Adeverul érdekes cikke a politikai helyzetről.

Bucurestiből jelentik: Scrutator, a neves publicista ma újabb cikket írt az Adeverulban az aktuális politikai helyzetről. Szerinte Titulescu konkrét ajánlatot kapott koncentrációs kormány megalakítására, de Titulescu sulyosnak találta a jelenlegi viszonyokat, amelyeket főleg a kölcsön-ügyek idéztek elő. Az ezekből eredő következményekért nem hajlandó vállalni a felelősséget. Haza csak akkor jön Titulescu — írja a Scrutator, — haerre a legilletékesbb helyről felszólítást kap.

Curticion át került az országba a Sinaiában lefoglalt csempész-selyem

Hamis pecsétek a bőröndökön.

Bucuresti: Megemlékeztünk arról a selyem-csempészséről, melyet a múlt napokban leplezték a Sinaiában. A csempészéssel kapcsolatban ma Sinaiába érkezett a curtici-i vám főnöke is, mivel a vizsgálat eddigi megállapításai szerint az áru Curticion át került az országba. Az összes köntereken pecsétek voltak, melyek azt látszottak bizonyítani, hogy az áru Curticion át jött az országba. — Azonban felmerült az a gyanu, hogy ezek a pecsétek hamisak. A vizsgálat most az azirányban folyik, hogy megállapítsák azt, hogy hogyan jutottak át ezek az áruk Curticion.

Katonák és matrózok csatlakoztak a spanyol forradalomhoz

Alicanteban kikiáltották a köztársaságot — Véres uccai harcok Santanderben — Az elfogott spanyol forradalmárok még a börtönben is reménykednek

Madridból jelentik: Tegnap délután a spanyol főváros és a külföld között helyreállt a telefon- és a távirati összeköttetés. A mai nap folyamán semmi említésreméltó incidens nem történt. Az általános sztrájk már csak Santanderben, Bilbaóban és néhány kisebb városban tart. A kormány erőlyesen cáfolja azokat a híreket, hogy a portugál kormánytól a megszökött Franco őrnagy kiadatását kérte volna.

Párisból jelentik: Északspanyolország több városában kikiáltották a köztársaságot. A republikánusok főszékhelye Alicante, ahol a sztrájk változatlan hevességgel tovább tart. A város a külvilágtól teljesen el van zárva. A katonaság egyrésze a forradalmárokhoz csatlakozott. Számos kisebb helyen véres összecsapásra került a sor sztrájkolók és a polgári gárda között. A kormány a lázadók leküzdésére az idegenlégió egyik zászlóját küldte ki Alicanteba. A felkelők azonban a vasútvonalat több helyen megrongálták, ami miatt a csapatok szállítása nagy késedelmet szenved.

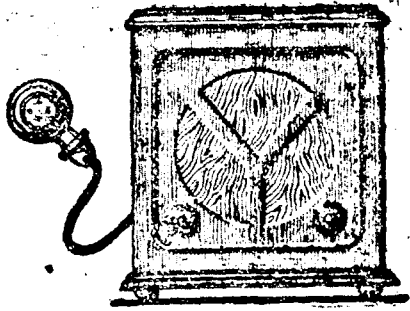
Párisból jelentik: A „Newyork Herald” gibraltári jelentése szerint a spanyol flottában láza-

dás tör ki. Állítólag a tengerészek a forradalomhoz csatlakoztak. Magánjelentések megerősítik ezeket a híreket, annyi azonban tény, hogy Cadizban és Valenciában több hajóegység a forradalmárokhoz csatlakozott.

Madridból jelentik: Santanderben újabb véres uccai harcok voltak. A tömeg megakartá ostromolni a kormányzósági palotát. A rendőrség azonban széjjelszórtá a tömeget. Számos halott fekszik az uccákon. Lissaboni jelentés szerint a hatodik spanyol repülőgép, amit egy pilótaszázados vezetett, simán leszállt Lissabonban.

Londonból jelentik: A Daily Herald munkatársa felkereste a spanyol forradalmár-vezéreket a fogházban és azt jelenté ezekről a beszélgetésekről, hogy az elfogottak nem tartják elveszettnek a forradalmi csatát. Miguel Maure hangoztatja, hogy a köztársaságiak ma jobban elhatározottak, mint valaha. Zamurra, aki a köztársaságiak első miniszterelnöke lett volna, hangoztatja, hogy a monarchiaellenes harc csak most kezdődött meg.

Madridból jelentik: Minden nagyobb város bírósága a forradalmárok ügyével van elfoglalva. Igen sokan törvénytörésük elé kerültek, köztük két tábornok is. A letartóztatottak számát egyelőre nem tudni.

Az ideai rádió idény szenzációja:

GLORIA

**hálózati vevő
beépített hangszóróval.**

Kapható minden e szakmába vágó üzletben

Színház — Irodalom — Művészet

Bezárták a budapesti Városi Színházat

Ferenczy Károly lemondott a bérletről —
Több, mint száz alkalmazott lett munkanélküli

Budapestről jelentik: A Városi Színház ügyben ma feltűnést keltő és egyben a színház szempontokból súlyos fordulat állott be. Ma kellett volna Ferenczy Károlynak, a színház új igazgatójának a várossal a végleges szerződést megkötnie. Ehhez azonban föltétlenül szükséges volt, hogy az igazgató meg tudjon egyezni az eddig sztrájkoló és magas igényeket támasztó zenészekkel is. Ez azonban nem sikerült, sőt a december 23-ra bemutatásra tervezett új operett, a *Gróf Romeo* szerzői: Szántó Mihály és Szilágyi László visszavonták operettjüket és így Ferenczy ma kénytelen volt bejelenteni a város vezetőségének, hogy eláll a színház bérletétől és ajánlatát tekintsék meg nem történtnek. A polgármester tudomásul vette Ferenczy elhatározását és a Városi Színházat ma bezáratta. Ezzel több, mint száz színész, zenész és műszaki alkalmazott vált kenyér nélkülivé.

Betiltotta a Remény előadását a budapesti rendőrség

A főkapitányság feltűnést keltő határozata —
Súlyos válságba kergeti a betiltás az Új Színházat

Budapestről jelentik: A budapesti rendőrség engedélyezés-osztálya két nap előtt bekérte a jelenleg zárva levő Új Színház megnyitása után színrehozásra tervezett világírű Heyermanns-munka, a *Remény* rendezői példányát, amelynek a főkapitányság az ugynevezett medalia jelenetét kifogásolta, amikor az egyik főszereplő letépi melléről az érdemrendeket és földre dobja a disztinkciókat is.

A rendőrségi felülvizsgálás annál inkább feltűnést keltett, mivel ebben a formában már a Nemzeti Színház is színrehozta, még pedig dr. Hevesi Sándor átdolgozásában. A rendőrség ma hirdette ki határozatát a Remény ügyében és e szerint annak a közeljövőben tervezett *reprezét* nem enged meg, mert az általánosság vált munkanélküliség miatt túlzékesen társadalom békéjére és nyugalomra veszélyes, de ezenkívül is sérti a magyar hazafias érzéseket. Az anyagi válságban vergődő Új Színház ügye a Remény betiltásával tehát még reménytelenebb lett.

* Aradi festőművésznek sikere Bucarestben. B. Laticca Elza, a közismert aradi festőművész, szombaton nyitja meg tárlatát a bucuresti-i Mozart-szalomban. A művész kiállítására iránt már most olyan nagy az érdeklődés, hogy úgy erkölcsi, mint anyagi tekintetben, a legjobb kilátások kecsegtetik.

Előjáték a Csodabár ma esti premierjéhez

Mi is a csoda a Csodabárban? — A színpad haldoklása — ez a siker titka — A közönség bárba jár s nem színházba — Főpróbái impressziók

Nézzük csak meg közelebbről ezt a csodát. Mi is lehet az oka annak, hogy ez a „zenés játék az éjszakai életből” valamennyi európai nyelv fordításában színpadot szerzett magának és nyomban szériás előadásokat, szinte hihetetlennek tetsző előadás mennyiségget, még Pesten is 100 előadást. Nincs ebben tévedés: százat. En suite.

A feleletért nem kell messzire kútni: a Csodabár sikere — a színpad haldoklása. Herczeg Géza és Farkas Károly, de főleg az előbbi, nem tettek egyebet, mint egészen csekély oknyomozással megállapították, hogy a közönség érdeklődése már teljesen kimerítette az eddig előnyösen bevált operett-fogásokat és a legnagyobb hidegvérrel pártolt át oda, ahol a szórakoztatására mindig akadnak friss, új és színes eszközök.

A színpad dekonjunkturáját a rádió és a hangosfilm mellett nem kis mértékben a bérlet, a pezsgődurrogásos, konzumhölgyes, dupla fogású ceruzás főúrral felszerelt éjszakai lakóvilág idézte elő, amely az eredeti és hamarosan felismerhető hamisságával könnyen tett szert az elvitathatatlanul széles népszerűségére. S ha panaszkodik is a tulaj, nem szabad mindjárt a pénztárcánkhoz nyulni, vagy legalább is egy üveg Törleyt rendelni. Bár minden kereskedelmi ág úgy menne, mint egy jó bár.

Herczeg Gézának és Farkas Károlynak a tennivalója arra szorított: ha a közönség színházba nem jár s inkább bárba megy, a dolgon úgy kell segíteni, hogy a bárba viszik a színházba.

Es odavitték, helyesebben odavitefték.

Nem is tudom, van-e meséje ennek az egész tarka khaosznak. Ha jobban megerősítem az emlékezőtehetségemet, talán rájövök... Igen, igen a méltóságos asszony megszökik a bártáncossal, mert azt hiszi, hogy a férje hitvesi kihágást követ el. Egy szám lesz egy parketten, nem neki való ez az élet, a parkettáncos sem a régi vulkán már s a férj hál' Istennek, volt olyan békebeli nemes lélek, hogy visszafogadta csalja asszonykáját.

Ezzel a szöveggel díjat nem lehetne nyerni, annyi szent. De az is biztos, hogy itt nem ez a fontos. A lényeg az, hogy a három oldalról határolt színpad — eltűnt. A komédia megmaradt, de belevegyült a mindennapos sodródásba. Őszintebben a komédia továbbjásza ezt az életnek nevezett nagyképi színjátékot. Ott ül előttünk a lejáráttal küzdő kereskedő, a színész, aki csak „játsza”, de a szomszédoknak, fogadni merek, ugyanilyen gondoljai vannak, ő már nem játszik, ő komolyan nem fog aludni az éjszaka.

Lehetne úgy is mondani, hogy a Csodabár keresztmetszet az életből, annak is az éjszakai csillogásából és ha német nyelven nem a pesti színpad számára teremt meg eredetiben a darab, az embernek az az önkéntelen érzése támad, hogy belőle mégis a pesti éjjelek liuktetése tempózik. Herczeg Géza maga is azt mondta: a Csodabár — népszínmű a pesti éjszakából.

Herczeg Géza, megboldogult Braun Sándor neveltje a néhai „Nap”-nál, másodszor jelentkezik operettel. Az első, a „Rivierai express”, mondjuk ki kereken, csufosan megbukott, de a legbravurosabb egykori harctéri tudósítót ez a kudarc nem kedvetlenítette el. Újabb nagysikerű operettje mellett csak úgy mellékesen írta meg a Csodabárt, de azért meg kell hagyni, ez szíve igazi szülöttje és benne Farkas Károlyval, a szerzőtársával például így humorizál:

Tulaj: Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim. Műsorunk következő száma olyan, mint egy feleség, aki kitépi férje haját, tudniillik párját ritkítja. Címe: „Rövid dal a hosszú szoknyáról.” Akinek ez a száma sem tetszik, azon már nem lehet segíteni...

Más:

Safcsényi (autóvitéc): Kérem, ez egy

remek nyolclengeres gép. Ez festvérek között is megér kétezer dollárt.

Tulaj: Két ezer dollárt? (A bártáncosra utalva.) Tudja, mit tud adni magának az a linkóci? Kétezer fizetési meghagyást. Este, amikor lefekszik, egy hókegye megy előtte, hogy a zálogcéduktól az ágyába tudjon jutni...

Vagy:

Tulaj: Itt van ez a Jimi-Jicks az idomított libájával. Egy évig minden hónapban rimánkodva küldte nekem az offereteket, hogy szerződtessem. Ugy véltem, hogy ez nem való egy ilyen bárba, mint az enyém, mert tudja, itt táncolnak és esetleg elcsuszna benne, de hát néha mégis kell valami újat hozni, hát táviratoztam neki: „Elszejtől idomított libával szerződtem.” Itt a válasz: „Nem mehetek, tegnap este számot megvacsoráztam. Aprólékkal van egy kis trédám. Jimi Jicks.”

Hát ilyen szellem uralkodik a Csodabárban.

Szóval színpad nincs. A nézőtér töretlen folytatása a régi színpadnak, az egész egybeépült, a deszkákön bár-asztalkák, bár-páholók, bár-pult, bár-hangulat, bár-világítás, „bár-görlicék” (nevezük finoman így őket) és ehhez stílusosan simul a nézőtér levégyője is.

Tegnap este az aradi színtársulat lázas, liuktető próbák után, már a főpróbáig jutott el a darabban, hogy mára készen várja a függönylibbenést. Olyan világítás fogadta a sajtó-bemutató jellegű főpróba résztvevőit, mint amikor a jazz valami finom tangót huz, lágy féltomály borul a helyiségre, hogy a vendég ne tudja ellenőrizni a történetesen mindig ekkor kibontott pezsgő márkáját. A páholók peremén színes bár-lámpák, a zenekari árok eltűnt, föltöltötték s itt kapott elhelyezést a parkett, a díszletek harmonikusak, dekoratívek, s a volt színpadi részen ugyancsak páholók futnak körbe.

Se színpad, se sugó. (Ez a színész számára a legnagyobb bökkenő.) Tehát két veszélyről nem lehet szó: a hangos sugóról és a szerep nemtudásáról. Mert itt klappolni kell mindennek. Nem mondom, azért, ha kell, kéznél van a sugó, ő a szivaros. Ha valaki érzi, hogy baj van, csak elrikkantja magát: „Szivaros!” És a szivaros-sugó, vagy sugó-szivaros megjelenik.

De nem Regalia-Mediat, vagy Specialitateat ad, hanem végszót és versérőlérent.

A főpróbával mindenki meg volt elégedve, minthogy mindenkivel meg voltak elégedve a szakavatott figyelők is. De az igazi szakértő véleménye, a közönségé, még hátra van. Ez holnap, szombaton fog eldőlni.

En azt hiszem, a Csodabár csodája nem háromnapos lesz, mint a mennyi egy állagos csoda élettartama lenni szokott...

Salgó Pál.

Képes és meséskönyvek, játékok

az új olcsó áron

Sándor Ferenc könyvüzletében.

A tábla helyben hagyta a gépzem-i sikasztó pénzbeszedő büntetését

Az elítelt semmisségi panaszt jelentett be

Ma hirdették ki a Tábla döntését Popics Isa sikasztó aradi gépzem-i pénzbeszedő ügyében. Az elmúlt évben történt, hogy a városi gépzem-igazgatóság megállapította, miszerint Popics súlyos visszaéléseket követett el. A vizsgálat szerint a pénzbeszedő 109.000 lejt sikkasztott, mire megtették a feljelentést az aradi ügyészségen. Ez év januárjában tartották meg a tárgyalást, amelyen a sikasztó pénzbeszedőt nyolc havi börtönre ítélték. Popics felekezése folytán az ügy a temesvári táblához került, amelytől ma érkezett meg a döntés. A döntés kihirdetése ma történt meg és eszerint a Tábla helyben hagyta a törvényszék ítéletét. Az elítelt pénzbeszedő semmisségi panaszt jelentett be a Legfelsőbb Semmitűszékhez,

Megkezdték a nyugdíjasok kifizetését

A prefektus és a pénzügyigazgató sikeres intervenciója — Gyors tempóban történik meg a nyugdíjak kifizetése

Beszámoltunk arról, hogy az aradi állami nyugdíjasok kérésére Marsieu Justin dr. megyei prefektus táviratot intézett Popovici pénzügyminiszterhez, kérve, intézkedjen a nyugdíjasok kifizetése ügyében. Ugyanekkor intervenciót intézett Caba Gyula pénzügyigazgató is. Az intervenciók eredményt is produkáltak, amelyben ma délben megérkezett az aradi pénzügyigazgatósághoz az a fizetési meghagyás, amelynek alapján a pénztár nyomban megkezdte a nyugdíjasok kifizetését. A meghagyás kézhezvétele után a pénzügyigazgató nyomban intézkedett a pénztárnál, hogy kezdjék meg a nyugdíjak kifizetését. Már a délutá-

ni órákban több nyugdíjast fizetett ki a pénzügyigazgatóság.

Miután több mint kétezer nyugdíjas illetménye vár még kifizetésre, a pénzügyigazgatóság úgy határozott, hogy holnap, szombaton reggel nyolc órakor kezdi meg a kifizetéseket és déli egy óráig áll a nyugdíjasok rendelkezésére. Vasárnap pedig reggel nyolctól-tizenkettőig áll nyitva a pénztár a nyugdíjasok részére. A pénzügyigazgatóság ezúton szólítja fel az érdekelteket, hogy minél előbb jelentkezzen mindenki a pénztárnál, miután a kifizetési munkálatokat a karácsonyi szünetre való tekintettel, mielőbb le akarják bonyolítani.

„Ne rendezzenek farsangi mulatságokat“

— kéri a bécsi püspöki konferencia Európa katolikusaitól

Bécsből jelentik: Az osztrák fővárosban tartott püspöki értekezlet elhatározta, hogy körlevelet intéz az európai államok római katolikus egyházaihoz, amely körlevél a következőket mondja:

— Nagy aggodalommal kell néznünk a mostani állapotokat. Minden jel arra mutat, hogy a munkanélküliség és ezzel kapcsolatosan a nyomor

egyre növekedni fog. Ezért mi, püspökök kérjük a világ katolikus társadalmát, hogy az idén tekintsen el a farsangi mulatozásoktól, mert a mulatozás ellentétben áll a mai nagy nyomorúsággal és csak ingerli a nélkülözőket. Tekintsenek el egyben a jótékony mulatságokról is, mert sokkal jobban teszik, ha a mulatságra szánt összegeket a nélkülözőknek juttatják.

Megjavítják a nagylaki országutat

Küldöttség a megyei prefekturán.

A nagylakiak küldöttsége ma délelőtt megjelent az aradi prefekturán. Craznic Arcadie esperes vezetésével. A küldöttség kérte, hogy a megye vezetősége interveniáljon az állami uthivatalnál, hogy a nagylaki út rendbehozására szánt negyven vaggon kavicsot már a tél folyamán szórják fel. Ezenkívül engedélyt kértek arra, hogy az idej költségvetés feleslegét az utjavítás céljaira fordítsák. A megye vezetősége közölte, miszerint megtörténtek az intézkedések arra nézve, hogy a nagylaki országút megyei ut legyen és akkor a megye gondoskodik annak rendbentartásáról. — Egyben ígéretet kapott a küldöttség arra nézve is, hogy a negyven vaggon követ felszórják az utra még a tél folyamán.

A nemzetek lemondanak a háborúról — de a fegyverkezésről nem

A leszerelési akciót a repülőgépekre is kiterjesztik

Londonból jelentik: Dalton külügyi államtitkár ismertette a leszerelési egyezmény tervezetét. Különösen kiemelte, hogy légi haderejét több állam sajnálatos módon fejlesztette, holott éppen ez a fegyvernem a legdrágább. Ezért Anglia azt javasolja, hogy a légi- és szárazföldi repülőgépek számát korlátozzák. A kormány részéről is sajnálkozását fejezi ki, hogy a békeszerződések aláírása óta a leszerelés jóformán semmit sem haladt előre. A legutóbbi népszövetségi ülésen Kanada kiküldöttje fején találta a szöveget azzal a megjegyzéssel, hogy az összes nemzetek lemondottak a háborúról, de egyik sem akar lemondani a fegyverkezésről.

Letartóztatták Budapesten a karácsonyi kommunista tüntetések szervezőit

A kommunisták sajtóirodáját leleplezték

Budapestről jelentik: A poltikai főnyomozócsoport a karácsonyi ünnepekre tervezett kommunista mozgolódásokkal kapcsolatban folyamatba tető nyomozások után, feltárta a kommunisták külföldi sajtóiratainak lelkészét és azoknak terjesztőit. Lefoglalta számszámra a külföldről beérkezett kommunista nyomtatványokat, ezek között a kommunista párt hivatalos lapjának, az Uj Március-nak többszáz példányát. Őrizetben vannak: Schillinger László magánhivatalnok, a kommunista párt titkára, Keres Imre magánhivatalnok, az illegális apparátus első ve-

zetője, Leflora István, az illegális apparátus másodvezetője, Gutman Antal illegális nyomdavezető, Bartók Sándor, Kollár János sajtóterjesztő, Schultheisz Pál sajtóterjesztő, Fried Sándor, a hetedik kerületi természetbarátok turista csoportjának kommunista vezetője, Szekeres Pál, Zöld András és Wolf Gyula kommunista sajtótermékek terjesztői, míg Rákoskeresztúrról és vidékéről Gardonszky Róbert és Hieber Imre, a Kommunista ifjúságok vezetői. Az őrizetben lévőket ma átadták a főkapitányság bünyügyi osztályának.

Gyilkos álhirlapíró a szegedi törvényszék előtt

Romániában mint pap szél, hámoskodott Kőszegi Zoltán, aki Gulácsy Irén nevével is visszaélt — Izzalmas tárgyalás siró vádlattal

Szegedről jelentik: A törvényszék nagy érdeklődés mellett ma kezdte meg Kőszegi Zoltán álhirlapíró bűnperének főtárgyalását. Kőszegi az ősszel feltékenységből meggyilkolta Faragó Balázs földbirtokos leányát, Gizit. Kőszegi rovttmultu, többször büntetett ember, aki csak a tavasszal szabadult ki a Csillag-börtönből, ahol sikkasztásért és szélhámosságok miatt töltötte büntetését. Kiszabadulása után javulást ígért ismerőseinek, akik ezért állásba helyezték, majd Faragóknál lakást kapott. Ekkor összeszerelmeskedett a földbirtokos leányával, Faragó Gizivel. Egy vállalat alapításához később kölcsönt kért Faragótól és kapott is 500 pengőt. A pénzt elköltötte, majd a visszaadásra kikötött határnapon gorombáskodott, amiért Faragók kitiltották, sőt fel is jelentették. Az elzülött fiatalember elvesztette a fejét, éjjel belopódott Faragók lakásába, ahol két revolverlövésrel megölte Faragó Gizit, azzalán öngyilkos akart lenni, de megakadályozták és letartóztatták.

Kihallgatása során kisebb incidens játszódott le közte és az ügyész között. Az ügyész ugyanis azt mondta, hogy kijelentése szerint Romániába hazafias szolgálatból ment át, holott kiderült, hogy ott mint pap szélhámoskodott. Erre Kőszegi sirva ordította:

— Mindig jó magyar voltam és nem engedem bántani magyarságomat.

Ezután a tanúk kihallgatása következett.

Elsőnek Móra Ferenc író hallgatták ki. Elmondotta, hogy levelet kapott Kőszegitől, aki azt a Csillagbörtönből írta neki. Könyörgése meghatározta, de azt válaszolta rá, hogy ne gondoljon arra, hogy újságíró legyen, mert ilyen mult után többé az nem lehet, de igyekezik majd segíteni rajta. Mikor kiszabadult, elhelyezte a városi kertészetben, később azonban megbánta a dolgot, mert visszaélt a nevével. Ezután Kalmár Gyula hirlapíró kijelenti, hogy Kőszegi előtte kijelentette, ha Gizi nem lesz a felesége, megöli.

Elmondotta azt is, hallott arról, hogy Nagyváradon Gulácsy Irén nevével is szélhámoskodott. A tárgyalást folytatják.

Az aradi mozik mai műsora

5, 7 és 9 órákor,

CENTRAL: Premier. LA MARSEILLAISE. (A gárdakapitány). Megható szerelmi költemény. John Boles-Szal, a francia himnusz világhírű szerzője: Rouge de Lisle szerepében. A női főszerepet Laura La Plante játsza. Szenzációs szülő- és karének. Az előadások megkezdésénél az ajtók bezáratnak.

SELECT: Premier. A BANDITÁK RÉME. Kalaudor-dráma Tom Mix-szel a főszerepben.

ELITE: Utóljára. A HAMIS ESKÜ. Iránydráma, főszerepben: Alice Roberte, La Jaua és Franz Lederer.

GRADISTE: Utóljára. 7 és 9 órákor. BEN ALI. Keleti dráma, főszerepben: Betty Compton és Allan Forest.

Nagy karácsonyi occasio!

Schroll Chiffon 1 vég: 420 lej
10 mtr.

Grünberger L. és Társa

Bul. Reg. Maria 24. „CONSUM“ könyveskével is.

Arad jótékony hölgyei gyűjtenek

• munkanélküliek részére — A gyűjtők névsora

Az aradi jótékony egyesületek is megmozdultak a munkanélküliek érdekében: A mai nap folyamán a főtvonalon felállított sátrakban folyt a gyűjtés. Szaporán gyűltek az egylecsk, mert a város jótékony hölgyei a dermesztő hideg dacára csodálatos energiával és önfeláldozással teljesítették feladatukat. Négy sátorban folyt a gyűjtés, amelynek eredménye még nem került nyilvánosságra, miután a munkát holnap, szombaton egész nap folytatják. Az egyes sátrakban a következő urinők fáradoztak: A Singer varrógépkereskedő előtt Grosz Józsefné, Laczay Endréné, Friedmann Gynláné és Münz Mártonné. A Weitzer János-ucca sarkán a Katolikus Misszió tagjai: Steinitzer Jenny és Haller Józsa vezetésével. A Forray-ucca sarkán: Dr. Botis Tivadarné, Kintzig Jánosné, Demeter Olga, Zs. Horváth Lajosné és dr. Simó Károlyné. A Dácia-kávéház előtt: Rothschildné, Schwarcz Béláné, Bréger Józsefné, Stankovics Istvánné és Földes Gyuláné.

Akar Szép Értékes Tökéletes Karácsonyi Ajándékot,

keresse fel

Kun József és Fia

ékszerműveseket,

ahol leszállított áron vásárolhat.

H I R E K

Kardpárbaj két lelkes nagyváradai sportember között

A rendőrség eljárást indított a párbaj ügyében

Nagyváradról jelentik: Érdekes párbaj folyt le tegnap Nagyváradon. A nagyváradai Törekvés sportegyesület egyik tagja nem akart belenyugodni abba, hogy egyesülte háromszor egymásután vereséget szenvedett a NAC-tól. A Törekvés-tag, F., állandóan szidalmazta G.-t, akinek sok része volt abban, hogy a NAC-nak sikerült új játékosokkal kiegészítenie magát. Ebből kifolyólag éles szóváltás támadt közöttük és később tetlegességre is került a sor. A két sportférfiu végül is lovagias utra terelte a dolgot és kardpárbajban állapodtak meg. Az első összecsapás után mindketten megsebesültek. Közben a rendőrség is értesült a párbajról és érélyes eljárást indított az ellenfelek ellen. Nincs kizárva, hogy a sportszövetség is beavatkozik az ügybe.

— Aradi meteorológiai jelentés. December 19-én: Hőmérséklet: — 4, + 0 C. Légnomás 772—773 mm. Nedvesség: 66—81%. Prognózis: December 20-ra: Tulnyomóan derült, átlag hideg idő, éjjeli fagygal.

— Karácsony előtt egy órával fővább tarthatnak nyitva a kereskedők. Bucuresti: A munkaügyi miniszter ma rendeletet adott ki az üzletek karácsony előtti déli és esti zárójára vonatkozólag. Eszerint december 22., 23. és 24-én az üzletek délben is nyitva tarthatnak és este 8 óráig nem kötelesek bezárni. Ez az egy óras esti zárómeghosszabbítás természetesen azokra a kereskedésekre vonatkozik, amelyeknek rendes körülmények között este 7 órakor van a zárójára.

— Aláírják az osztrák—magyar barátsági szerződést. Bécsből jelentik: A Neue Freie Presse arról értesít, hogy Bethlen István gróf miniszterelnök bécsi látogatása alkalmával aláírják az osztrák—magyar döntőbírósi szerződést.

Legszébb és legolcsóbb

karácsonyi és újévi

ajándékok az **ELITE** illatszertárban
szerezhetők be
Fischer Eliza-palota.

— A Népszövetség a csehszlovák népszámlálás ügyében is hallgat. Rómából jelentik: Az Inferno D'Italia kéthasábos cikkét közöl a csehszlovák népszámlálásról. Megállapítja, hogy a prágai kormány a népszámlálás eredményével azt szeretné dokumentálni, hogy az utóbbi tíz esztendő alatt az egész országban kizárólag csehek és szlovákok laktak. Néhány prágai lap is hasonló értelemben ír. A népszámlálással kapcsolatos tiltakozásokat már eljuttatták a Népszövetséghez, de mint oly sok más esetben, a Népszövetség most is mély hallgatásba burkolózik.

— Békésmege új alispánja. Békéscsabáról jelentik: Békésmege közgyűlése ma folyt le Gyulán, ahol a nyugalmoba vonult Deimel alispán utódját választották meg. A választás eredménye az, hogy dr. Makry Barna került be abszolút többséggel az alispáni székbe.

— Nagy vulkánkitörés Jáva szigetén. Bataviaiából jelentik: Jáva központjában kitört a Mérinur tűzhányó. A lávafolyam kétszáz méter széles és husz méter magas. Másfél nap alatt nyolc kilométer utat tett meg. Az anyagi kár már eddig is borzalmas, a halottak száma tizenöt.

Tekintse meg az **ELITE-illatszertár** (Fischer Eliza-palota) szenzációs olcsó kirakatait.

— Kiskoru tolvajok. Két kiskoru visszacső tolvajt állítottak elő ma az aradi rendőrségre. Az ügyeletes rendőr ugyanis rajtakapta H. F. 14 éves, Strada Veche 20. szám alatti és L. M. 15 éves, Strada Sfântul Gheorghe 31. szám alatti lakost, akik egy, az uccán hafadó kocsiból kenyeret loptak. Tekintettel arra, hogy visszaeső bűnözők, át fogják adni őket az ügyészségnek.

Szinigazgató lett Giesl báró, a volt osztrák-magyar monarchia belgrádi követe

— A bécsi Bürgertheatert vette át —

Bécsből jelentik: Az élet néha különös karriereket produkál. Tegnap óta a világháború előidéző belgrádi ultimátum átnyújtója a bécsi Bürgertheater igazgatója. Az egykori világhírre szert tett diplomata ma egy operette-színház vezetője.

A szezon elején egy fiatal németországi szinigazgató, Ghasamas Hans Chlodwig átvette és megnyitotta az éveken át zárva volt Bürgertheatert. A 33 éves fiatalember, mint a meissen állami színház igazgatója már szép multra tekinthetett vissza és Németországban nagy sikereket ért el. Így ő hozta ki először Klabund „Krétakör” című színművét. Ghasamas igazgató továbbra is megmaradt a meissen színház élén, egyúttal azonban átvette a bécsi Bürgertheatert és nagy anyagi áldozatokkal átalakította. A meissen színház vezetését feleségére bízta, aki évek óta szorgalmas és lelkes munkatársa, azelőtt pedig a meissen színház művésznője volt. Ő maga Bécsbe költözött és a feltámadt Bürgertheaterbe néhány hét alatt pezsgő életet és publikumot varázsolt.

A fiatal szinigazgató azonban nem sokáig élvezhette munkájának, új vállalkozásának sikerét, két hét előtt vérmérgezést kapott és két nap múlva az irgalmasok kórházában meghalt.

Fiatal felesége itt maradt két színházzal. Az ásszony erejét természetesen túlhaladja két egymástól ilyen távol eső színház vezetése, annál inkább, mivel szíve alatt gyermeket hord.

— Súlyos autóbaleset Aradon. Könnyen végzetessé válható autószerencsétlenség történt az éjszaka folyamán a Varjassy Lajos-uccában. Kerecs Milán, Strada Sava Raicu 73. szám alatti sofför, 891. számú autójával a Varjassy Lajos-uccán hajtott. Az uton előtte Lakatos Jakab pécskai lakos négy lovat terelt maga előtt és ezzel ugyszólván elállta az utat. A sofför, amint a négy lovat ki akarta kerülni, autójával nekiment egy utszéli fának és súlyosan megrongálódott.

— Kolduk az örnagné... A korzó esti fényben uszott, a kocsitron autobuszok, autók tiülköltek, a koraesti forgalomban mindenki sietett a dolga után, az uccák sarkait feltűntek a nyomor megszokott alakjai. Koppott ruhák, rongyos cipők és kéregetésre nyújtott kezek, melyet már nem is nagyon vesznek észre, hiszen annyira megszokott. Egy kissé távolabb a korzó forgatagától, a csendesebb, eldugottabb Fábán-uccában valahogy nagyon félszegen és bátortalanul egy öreg anyóka szintén kérésre nyújtotta a kezét. Talán már egész délután itt állott, emberek siettek el mellette, kavarogtak körülötte, anélkül, hogy észrevették volna. Már zárásra gördültek az üzletek redőnyei, amikor valaki megszólította az öreg anyókat. Két uriaszony állott előtte. Kérdéseket intéztek hozzá. És az anyóka elmesélte élet-történetét. Valamikor örnagy volt az ura, aki azóta bizony már meghalt... Többet talán nem is kell mondani. Ez a mondat magáért beszél. Az uriaszony, dr. Luta Cornelné, aki a kolduk özvegy örnagnéval ott a Fábán-ucca sarkán ma este beszélt, ezuton hívja fel őt, hogy a polgármesteri hivatalban jelentkezzen holnap segélyezés végett...

— Meghívó. Az aradi Magyar Párt társadalmi szakosztálya tisztelettel meghívja tagjait a párt helyiségében, Sir, Romanului (Zrinyi-u.) 8. sz. a. dec. 21-én, vasárnap d. e. 11 órakor tartandó értekezletre, melyen dr. Szuchy Pál a népszámlálás, valamint a választói jog elnyerése tárgyában tart ismertető előadást. Az ügy nagy fontosságára való tekintettel a tagok teljes számban sziveskedjenek megjelenni. Az értekezleten érdeklődők is szivesen fogadtatnak, sőt felkéretnek, hogy az előterjesztést meghallgatni mentől számosabban sziveskedjenek megjelenni. Elnökség.

Igy azután, nehogy a fiatal igazgató tragikus halála miatt a színészek és a színház egyéb alkalmazottjai uccára kerüljenek, a fiatal özvegy visszautazott Meissenbe, hogy a szezon végéig tovább vezesse az ügyeket, míg a bécsi Bürgertheater ideiglenes igazgatását ugyancsak a szezon végéig az elhunyt igazgató apósa, Giesl-Gieslingen Wladimir báró ezredes, a monarchia volt belgrádi követe vette át.

Ghasamas igazgató felesége ugyanis Giesl követ leánya, Romana volt.

A Bürgertheater új igazgatója a háború előtt Európa egyik legfontosabb viharfészkeben képviselte a monarchiát, néhai I. Ferenc József bizalmából, aki igen nagyra értékelte a katonadiplomata képességeit. Közvetlenül a világháború előtt Giesl báró egy kellemetlen ügy közepontjába került. Az ő lakásán halt meg hirtelenül Hartwig belgrádi orosz követ és a monarchia ellenes antant-sajtó úgy állította be a dolgot, hogy a monarchia végzett legügyesebb és legveszélyesebb ellenfeleinek egyikeivel. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy Hartwig szívszélhűdés következtében halt meg.

Néhány nap múlva Giesl báró nyújtotta át a monarchia ultimátumát Pasic miniszterelnöknek, majd midőn nem kapott kielégítő választ, a követség személyzetével együtt elhagyta Belgrádot. Giesl báró Belgrádból való elutazása a diplomáciai viszony megszakítását és a világháború kitörését jelentette.

Véres családi dráma Bécsben

Egy munkás lelötte menyasszonyát, annak anyját, majd öngyilkos lett

Bécsből jelentik: Bruckner Károly munkás meglátogatta Juranek Leopoldina nevű menyasszonyát. A látogatás alkalmával a vőlegény és a menyasszony anyja összeszólkalkoztak. A szóváltás hevében Bruckner revolvért rántott elő és azzal négyszer az anyós felé lött. A harmadik golyó a szerencsétlen asszonyt halálosan találta el, a negyedik Juranek Leopoldina testébe furódott. Amikor a vőlegény látta, hogy menyasszonya összcscsik, maga ellen fordította a fegyvert.

— A munkanélküliek egy leje. Irtunk arról, hogy a főpincérek nem a legnagyobb figyelemmel kezelik azokat az egylejeket, amelyek a munkanélküliek segélyezésére szolgálnak. Néhány nappal ezelőtt a főpincérek küldöttségben jártak Luta Cornel dr. polgármesternél és azzal védekeztek, hogy a vendégek egy igen tekintélyes része kifogásolja az egylejes adományokat és ezért nem fogynak azok a bárcák, amiket a város az egylejek elszámolására az egyes főpincéreknek kiadott. Fontos volna, ha minden kávéházi vendég a fizetés során figyelemmel kísérrné a főpincér számolását és követelje, hogy szolgáltatssa ki a város által rendelkezésre bocsájtott bárcákat, amelyek alapján az elszámolás történik.

Gramofonok és lemezajándékok rendkívül nagy választékban, legolcsóbban HEGEDÜS cégnél Aradon.

— Eltűnt a Dél-Amerika felé repülő olasz légügyi államtitkár. Bécsből jelentik: A Stunde karlagéniai jelentése szerint Balbo légügyi államtitkár repülőraja Dél-Amerikába indult. A tizenkét gépből álló raj hat gépe vihar miatt kénytelen volt Malorka szigetén leszállni, az egyik gép pedig Balboval Palmából Karlagénába indult, de oda nem érkezett meg.

— Elmarad egyelőre a tisztviselői leépítés. Bucurestiből jelentik: A költségvetési bizottság ma ülést tartott, amelyen — elterjedt hírek szerint — a pénzügyi kormányzat javaslatára elhatározták, hogy a tisztviselői karnak a leépítését célzó törvénytervezetet nem nyújtják be a parlament most folyó ülészakában, hanem csak akkor, ha erre feltétlen szükség mutatkozik.

Kazetták, parfümök,
kölnivizek

Parfumeria
LORENZ
v. Forray-u.
nagy választékban legolcsóbb árakon.

Ítélet a budapesti kommunista monstreperben

Negyvennégy vádlottja volt a pörnek

Budapestről jelentik: A törvényszék ma ítélté-
zett a kommunista monstreper ügyében. Mint
ismeretes, három hélig zárt tárgyalás volt az
ügyben s ezalatt negyvenegy vádlottat hall-
gattak ki. A bíróság közülök tizenkettőt fel-
mentett, a többi büntetésre ítélt. Weisz
Nándort hét és fél évi, Hay Mihályt négy évi
fegyházra ítélték, mivel megállapítást nyert
róluk, hogy közvetlenül Moszkvával állottak
összeköttetésben. A többi négy hónaptól két
évig terjedő fogházbüntetésre ítélték.

— **Bánk-bán a berlini Studióban.** Érdekes
műsora volt ma este a berlini Studiának. Pro-
gramm szerint a német leadó a magyarság nem-
zeti történetéből merített témájú Bánk-bán-t adta
elő. Ugy zenében, mint énekben kitűnő előadás-
ban került műsorra ez a nagyszerű opera és oly
magyaros zamattal intonált a zenekar, mintha
csak a budapesti operaház orchesteréből csendült
volna fel. Gertrud szerepét Kaldani, Ottó szere-
pét Paul Tehr, Bánk-bán szerepét Josef Schmidt
és Melinda szerepét Szabó Lujza operaénekesnő
személyesítették. Érdekes volt a magyar fölnek,
amikor a zenekar rázendített a „Gondold meg és
igylál” kezdetű bordsalra, amelynek német szövege
nagyszerűen simul a zenéhez. Az általánosan is-
mert bordsal két első német sora ez: „Hoch, hoch
löhni Weib, Mit viel Feierlichkeit.” A kitűnő elő-
adást, amely este fél tízkor kezdődött a mi idő-
számításunk szerint, a budapesti Studio közve-
fette. Aradon sokan hallgatták az érdekes előadást.

— **Halálozás.** Özvegy Fischer Samuné
hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése
21-én, vasárnap délelőtt egyenyed 12 órakor
lesz az izr. temető halottasházából.

Özvegy Nádaszi Demoferné. Ke-
reskedőné rövid szenvedés után elhunyt. Temetése
f. hó 20-án délután fél 5 órakor lesz a felsőte-
mető halottasházából.

— **Meggyilkolta feleségét és három gyer-
mekét egy német földbirtokos.** Berlinből jelen-
tik: Lignitz mellett, Kreban községben, az
elmúlt éjszaka, Neumann földbirtokos feleségét
és három kisgyermekét, akik 2—11 évesek
voltak, kutbafojtva, lioltan találták meg. Az
első feltevés az volt, hogy az asszony önkívü-
letében ölte meg gyermekeit, azután önmagát,
később gyanus körülmények megerősítették
azt a feltevést, hogy az apa ölte meg család-
ját, minthogy a kut nem elég mély ahhoz, hogy
egy felnőtt asszony is belefúlladhasson. Azon-
kívül a házaspár családi élete a legrosszabb
volt. Neumann földbirtokost letartóztatták.

— **Ford gyáraiban megállott a munka.** Det-
roitból jelentik: Ford valamennyi gyárában leállt
a munka. Az üzembeszünetés bizonytalan időre
szól. Beavatták úgy tudják, hogy a teljes munka-
szünet legalább három hélig fog eltartani. Már
ezt megelőzőleg is a Ford-gyárak az utolsó hóna-
pokban csak hetenként három napon keresztül
tartottak üzemet.

— **Nyugdíjas tisztviselők özvegyeinek és
árváinak iparművészeti akciója.** A régi nyug-
díjas tisztviselők helyzete annyira reménytel-
en és kilátástalan, hogy nem képesek tovább
várni az oly régóta ígért nyugdíjrendezésre.
Ezért szervezték meg ama nyugdíjas özve-
gyek és árvák, akik iparművészettel foglal-
koznak gobelin és festett kép elárúsítási vál-
lalkozást, melyhez főleg az intelligens közön-
ség pártfogását kérik. Nagyon szép és olcsó
munkákat készítenek, amelyek karácsonyi és
újévi ajándéknak is nagyon alkalmasak. Aki
vásárol belőlük, egyrészt szép és olcsó kézi-
munkához jut, másrészt hozzájárul, hogy az
oly mostoha sorsban lévő nyugdíjasokat jól
megérdemelt keresethez juttassa. A nyugdíjas
özvegyeknek és árváknak ez a fíradtságos ke-
nyérkereső munkája minden tekintetben meg-
érdemli a közönség támogatását.

Ujabb leleplezések a szovjet-dumpingról

Milyen árukkal árasztja el Oroszország a világot? — Az elmélet
és — a gyakorlat

Londonból jelentik: Baker White, az angol
közgazdasági liga igazgatója a „Sunday Post”-
ban újabb részleteket közöl a szovjet dumping-
oifizivájáról. A cikk idézi Seymour Looman-
nak, az Egyesült-Államok kincstári államtitkárá-
nak kijelentését, amely szerint ez a dumping va-
lóságos hadüzenetnek tekinthető, miután a szovjet
— belátva, hogy képtelen a világot propaganda
útján meghódítani — most a bolsevizmus világ-
államtervét általános közgazdasági rombolással
igyekszik elérni. A szovjetdumping főcikkei a ga-
bonán kívül cukor, vászon, szappán, olaj, zsira-
dék, prém, azbeszt, mangán, gyufa és villamos-
lámpák. Ezeket a cikkeket óriási mennyiségben
és bebizonyíthatóan az előállítási költségeken alul
zúdítják a világcipacra, azzal a szándékkal, hogy
az árak stabilitását felborítsák. Mialatt hatalmas
élelmiszerfőmegeket visznek ki, azalatt magában
Szovjetországban kenyeret és elsőrendű élel-
micskékkel csak jegyek ellenében fejadagonként
adnak, élvezeti és fényüzési cikkek teljesen ismé-
retlenek; míg például több százezer csirkét tárol-
nak a hűtőházak Londonban darabonként 1 shil-
lingért, azalatt Moszkvában a szárnyas darabja
20 shillingbe kerül. Nemrég Glasgowban egy ha-
jórakomány orosz mangán érkezett, amelyet a

szovjetügynökség „bármely felajánlott áron” haj-
landó eladni. A belga és litván len- és kenderipart
is tönkretették, mert az orosz kender ma olcsóbb
Brüsszelben és Rigában, mint Moszkvában.

A munkások, akik ezeket a főmegecikkeket
kényszermunka útján állítják elő, a legalacsony-
nyabb rabszolgasorban sanyalódnak, miatta a be-
hörtönözés, szibériai száműzetés és agyonlövés
veszélye állandóan a fejük felett függ. A dumping
egyetlen célja a világgazdasági depresszió és
munkanélküliség növelése, ami a kommunista agi-
táció talaját van hivatva előkészíteni.

Az angolok tehát jól ismerik az orosz gazda-
ságpolitika messzemenő céljait. De ez nem jelenti
még azt, mintha ők is ugyanolyan messzire gon-
dolnának, mint a szovjet. A következő távirat
ugyanis arra vall, hogy az angol gyakorlat hon-
lokegyenesen ellenkezik azzal, amit az angol el-
mélet tanít. Londonból ugyanis azt jelentik, hogy
az orosz szűk keresztmetsztű népbiztoság egyet-
len angol szerszámgépgyárnál 700.000 font értékű
szerszámgépeket rendelt, amelyet az angol vállalat
1931 folyamán fog Oroszországnak szállítani.
A vételár 1932 júniusáig fizetendő ki, de az angol
kormány és angol bankok egy csoportja garan-
ciát vállalt az összegért.

— **Katonai okmányok felülvizsgálása.** A
hadkiegészítő parancsnokság közli, hogy
mindazok, akik december 18-ig nem jelentek
meg a katonai okmányokat felülvizsgáló bi-
zottság előtt, azok 1931. január 31-ig a várban
mutathatják fel utólag igazolványaikat.

— **Megakadályozott családi dráma.** Az arádi
ügyészség eljárást indított Chera Pál arádi ma-
gántisztviselő ellen, aki agyonlövésrel fenyegette
meg az aradi állomáson, ott szolgálatot teljesítő
és tőle különváltan élő feleségét, ha nem tér vissza
hozzá. Egy közelben tartózkodó fiatalember le-
fegyverezte a férjet, akit előállítottak a rendőr-
ségre. Itt levelét találtak Chera zsebében, amely-
ből megállapítható, hogy a magántisztviselő előre
készült tetteire. Az ügyben folyik az eljárás.

— **Rendőrségi hírek.** Veszedelmes zseb-
metsző és hamiskártyást fogott ma az aradi
rendőrség, Valcaneant Sándor személyében.
Az ismert zsebmetsző átadja a csendőrség-
nek, ahonnan illetőségi helyére, Zsombolyára
fogyják toloncolni. — Az éjszaka folyamán az
ügyeletes rendőr előállította a központi rend-
őrségre Bedő István 15 éves Str. Cuza Vođa
24. szám alatti lakost, aki az éjszaka a Banca
Nationalával szemben lévő, épülőfélben lévő ház
pincéjében tartózkodott. A vizsgálatot megin-
ditották annak megállapítására, hogy tulaj-
donképpen mit is keresett Bedő István a pin-
cében. — A rendőrségen ma előállították Nagy
Imre 26 éves, Str. Capitan Ignat 22. szám
alatti és Polonyi Tibor Str. Cogalniceanu 59.
szám alatti lakosokat, akik az uccán illuminált
állapotban hangos botrányt rendeztek. — Bar-
tolomeu Salamon lupeni-i hivatalnok ma felje-
lentést tett család címén Engel Mór, Str. Fili-
pescu 34. szám alatti lakos ellen. — Kellner
Albert Bulev. Regele Ferdinand 58. szám alatti
lakos ismeretlen tettes ellen feljelentést tett,
aki 410-es rendszámú biciklijét ellopta. —
Ugyancsak biciklilopásért tett feljelentést Ru-
za Todor, akinek 2599-es rendszámú biciklijét
lopták el. — Özvegy Husztig Istvánné és
Theodorescu János Str. Bihorului 30—32. sz.
alatti lakosok jelentést tettek az éjszaka folya-
mán az aradi rendőrségnek, hogy házaikban
tűz ütött ki. Az első házban egy tűzifaraktár,
míg a másodikban egy szénaraktár lett a tűz
martalékává. — Kenter Jenő, Str. Cercetasi-
lor 5. szám alatti pék feljelentést tett ismeret-
len tettesek ellen, akik lakásába behatoltak és
onnan több ruhaneműt és 15.000 lej készpénzt
loptak el.

— **Paál Aranka tánciskolájának (Krispin-
terem) vizsgájára ma este van.**

— **Dr. Lakatos badeni szanatóriuma Wien mel-
lett egész télen teljes üzemben.** Összes diéták,
külön szivostyál. A legnagyobb komfort, klinikai
kezelés mellett a megfelelő szórakozások. Az ün-
nepeken át is a már mérsékelt árak érvényesek.

— **Kék-fehér bál január 3-án, Aviva Ba-
rissia rendezésében.**

— **Áramszünetelés.** A villanytelep igazga-
tósága értesíti a nagybecsű fogyasztó közön-
séget, hogy nagyobb mérvű javítások miatt,
folyó évi december 21-én, vasárnap, az áram-
szolgáltatás szünetelni fog: Reggel 8 órától,
ebéd után 3 óráig a Pernyáva, Gradiste, Sága,
Gáj, Strada Mocioni, Strada Ghiba Birta,
Strada Marasesii, Calca Aurel Vlaicu.

— **A zsidó Kulturháza vasárnap, f. hó 21-én
este 9 órakor „A zsidó ritus lélektani megvilági-
tásban” címen általános érdeklődést keltő előadást
tartunk. Előadó: dr. Hersch Andor orvos.**

— **Hölgyeim, egy új üzlet nyílik meg az ünnepek
után Bucuestiben.** Bizonyos, hogy Önnek egy egész se-
reg ajándékot kell venni és nem szeretné hiába kidobni
pénzét. A mai rafinált világ embere szereti, ha érté-
kes ajándékot vesz, ha nem kell tartani attól, hogy
megemlékezésével kinevetik. Itt néhány sorba foglal-
juk tanácsainkat, hogy miképp szerezz be az ajándéko-
kat, szem előtt tartván azoknak a hölgyeknek a jelle-
mét, akiket megajándékozni akar. Ha egy szép széké-
ről van szó, ajándékozzon neki egy üveg „Perle de
Paris” kölnivizet, mert ez az illatszer az ilyen típusú
nők számára készült. De ha az egy érdekes barna,
egy legjobban egy üveg „Rouge et Noir”-nak örül,
mert ez direkt az ő számára készült. A fővárosok koz-
metikai Intézet a „Jockey Club” kölnivizet ajánlják.
Ezeket az illatszereket valódi párisi mesterek által ké-
szített kristály flakonokban árusítjuk, akiknek művé-
szete ismert az egész világon. Ami pedig ennek a köl-
niviznek a minőségét illeti, csak arra hivatkozunk,
hogy azokat a „Lady” parfümgyár készítette.

— **Rendkívül változatos tartalommal je-
lent meg a Der Deutsche Rundfunk karácsonyi
száma.** A kitűnően szerkesztett rádiólap vezető
helyen hangulatos bevezető cikket közöl. Ér-
dekes cikkek sorozata tartja a lapot, melyek
közül ki kell emelnünk dr. Mitglied „A rádió
és a költők” c. cikkét. A lap ezenkívül bő,
nemzetközi rádióműsört közöl és folytatja J. S.
Feltcher érdekesítő bűnügyi regényét.

Ha ma megrendeli
az ARADI KÖZLÖNY-t,

akkor az e hó végéig
megjelenő példányokat, valamint
a gazdag tartalmu
karácsonyi számot is
INGYEN KAPJA!

Az előfizetést csak 1931. január 1-től számítjuk

Al Capone, a banditakirály

Nagyratörő álom egy milliós nagyváros meghódítására. Véres harc a banditák között. A meggyilkolt virágkereskedő. Gépfegyverharc. *Második közlemény.*

— Nagyszerű tervem van és ha azt keresztülviszem, akkor beláthatatlan jövő áll előttünk — mondotta fényesen berendezett lakásán egy este Torriónak, aki mindig bizalmasa maradt. Nézd, egész csomó kisebb banda működik ebben a városban. Munkájuknak alig van valami haszna, mert nincs pénzük és anélkül semmi sem megy. Viszont bennünket zavarnak. Egyesíteni kell az egész társaságot az én vezetésem alatt és ha Chicagóban csak egy banda létezik, garantálom, hogy ennek a városnak az urai mi leszünk.

Torrio lelkesen helyeselt a nagyratörő tervnek.

— Ha valaki ezt meg tudja csinálni, az az ember te vagy, — mondotta mély meggyőződéssel.

Al Capone nem is hallotta a hízelgő szavakat, agyában már kidolgozta az egyesítés tervének részleteit. Telefonjához ment és hosszas beszélgetést folytatott valakivel, majd visszatért Torrióhoz.

— Kérlek, este menj el az *Excelsiorba*. Ott várni fog Cassey, akinek két kisebb bandája van. Hozd el hozzá. Ha vele sikerül, akkor megpróbáljuk a többit is. Képzeld el — mondotta hévvel —, az egész városban egyetlen banda! Megszűnnek a veszekedések és surlódások az alvilágban és egységes terv szerint dolgozunk. Ha ez sikerül, nem félek többé senkitől, mert milliókat keresünk.

Este megtörténtek a tárgyalások. Al Capone jó omennel fogott nagyarányú terve megvalósításához, az első lépés sikerült. Cassey egész csapatával belépett hozzá és a tiszta házonnak tíz százalékát kötötte ki mindkét bandája részére. Amellett mindegyiknek joga van kisebb üzleteket — persze, nem szeszcsempésztést — lebonyolítani a saját számlájára. Minden idejét álma megvalósítására fordította és a banda vezetését erre az időre átengedte Torriónak, aki lelkesen vállalta a megbízatást. A kisebb bandák sorban csatlakoztak hozzá. Megfogta őket a terv nagyszerűsége és maguk is belátták, hogy ily módon nagyobb keresetre számíthatnak. Al Capone rohamlépésekben közeledett célja felé; hogy egy milliós nagyváros koronázatlan királya legyen...

Megindul a küzdelem

És egyszerre felborult az egyetértés. Új bandák alakultak, amelyek nem voltak hajlandók magukat alávetni Al Capone akaratának. Először önálló rablásokkal kezdődött, azután pedig átmerészkedtek egymás területére. Kibört a harc. Al Capone hiába igyekezett békét teremteni, nem bírt az emberekkel. Uccai harcok keletkeztek, mert ha két banda összetalálkozott, nemcsak a kések és revolverek, hanem a bombák is előkerültek. Legélesebb akkor lett a háborúság, amikor az egyik bandavezért O'Banion-t agyonlőtték. O'Banion egyidőben Torrio védelme alá helyezte magát, azután ismét elszakadt Al Capone szervezetétől, sőt beme-részkedett a vezér területére és ez okozta halálát is.

O'Banionnak a North State Street 738. sz. alatt virágkereskedése volt és napközben állandóan ebben a helyiségben tartózkodott. Semmi pénzért nem lehetett rávenni arra, hogy a sötétség beálltáig elhagyja az üzletet, ahol valóságos arzenállal rendelkezett. Jól tudta, hogy attól a pillanattól kezdve, amikor otthagya Al Capone-t és keresztelte utait, minden lépésére vigyázni kell. Hiába volt óvatos. Egy ködös novemberi délután, 1924-ben egy elegáns fiatalember lépett az üzletbe és megrendeléseket

tett. Még O'Banion gyakorlott szeme sem talált rajta semmi gyanusát. A fiatalember zsebébe nyúlt, hogy a megrendelt virágot kifizesse és ebben a percben eldőrdült a revolverlövés és O'Banion holtan esett össze. A merénylő: a nadrágzsebében keresztül sütötte el a revolvért, nehogy egy gyanus kézmozdulatra felfigyeljen a halálraitól és a golyó pontosan a szívén ment keresztül. Mire a halott bandita alkalmazottai előkerültek, a gyilkos már messze járt.

A gangsterek olyan temetést rendeztek a meggyilkolt bandita számára, amilyent Chicago még nem látott. Szakértők véleménye szerint százezer lejbe került. A csillogó érszkoporsót vívó kocsi után huszonhat, koszorúkkal megrakott autó haladt, egyes koszorúk 4—5000 dollárba kerültek. A temetési menet végig haladt a város uccáin és körülbelül huszezer ember kísérete utolsó útjára O'Baniont, az Al Caponeval szembeni harcban elesett banditát.

Bosszu a meggyilkoltért

Senki sem tudta, ki végzett O'Banionnal, csupán Hymie Weiss, a meggyilkolt szerveztének egyik oszlopa volt meggyőződve arról, hogy a gyilkos csak az Al Capone—Jonny Torrio-társaság valamelyik tagja lehet. Utódának tekintette magát és elhatározta, hogy bosszút áll. Gyűlöletének minden szenvedélyével vadászott az Al Capone-társaság tagjaira és miután nagyszerű lövő és mindenre elszánt ember volt, fel kellett figyelni rá. Hymie Weiss készült a bosszúra. Valamelyik nap alig pár héttel O'Banion halála után Torrio autóján kikocsikázott. Egy másik autó, amelyben három ember ült, megfelelő távolságban követte. A belváros szívében a Torrio kocsiját követő autó utasai sordízet adtak le. A sofför nyomban meghalt, az üvegcserépek széjjelröngyödtek, de Torrio sértetlen maradt. Kalapjában két lyuk éktelenkedett, annak bizonyosságául, hogy a halál nagyon közel járt hozzá.

— Vigyázni kell — mondotta magában Al Capone. Alvezérem. — Most már megöcsültem, van szép feleségem, gyermekem, vagyonom, most már nem fogom könnyelműen kockáztatni az életemet.

Hiába volt a vigyázat, a testőrség. Két nap mulva Torrio és felesége megint kiautóztak. Alig haladtak néhány lépést, egy másik autó állott utjukban. És kattogni kezdett a gépfegyver, amely a golyók egész áradatával bombázta Torrio kocsiját. Három golyó eltalálta az alvezért, aki eszméletlenül hanyatlott vissza a kocsi párnáira. Három hónapig feküdt utána, élet-halál között. És amikor felgyógyult, elhatározta, hogy szakít eddigi életmódjával. Elege volt. Pár év alatt szép vagyont szerzett és nem akart most meghalni, amikor előtte állott az

élet, minden szépségével. A kórházban feküdt még és Al Capone-ért üzent.

Torrio visszavonul a börtönbe

— Kedves vezérem — mondotta bizonyos meghatottsággal —, hűségesen kitartottam mellett, számtalanszor kockáztattam az életemet érted, minden vállalkozásodban résztvettem, de most már elég volt. Ez a háborúság kezd az idegeimre menni.

— Testőrséget adok melléd — javasolta Al Capone, aki nem akarta elveszíteni leghűségesebb fegyvertársát —, a villádat várrá alakítjuk át és valahányszor az uccára kell menned, négy ember vesz körül.

— Nem használ az semmit — sóhajtott Torrio —, tudom nagyon jól, hogy ki vadászik rám. Ez a Hymie Weiss veszélyes ember és neked is azt tanácsolom, vigyázz jól. Én megyek. — És mi a terved?

— Egyelőre bevonulok egy biztos helyre: a börtönbe. Ott nem találnak rám a Hymie golyói. Tudod, hogy alkoholcsempésztés miatt egy évre ítélték és megfeleltem az ítéletet. Most visszavonom a felebbezést, elülöm az évet és azután eltűnök Amerikából. Nem jönél velem?

Al Capone megvetően mosolygott.

— Csak nem képezed, hogy visszavonulok most, amikor a pénz javában dől felém. Nem hátrálok meg még tízezer Hymie Weiss-től sem. Gondold meg jól, mit teszel.

Torriot nem lehetett lebeszélni szándékáról. Még a kórházban intézkedett, hogy a felebbezését vonják vissza és felgyógyulása után autóján a börtönhöz ment. Jól elzárták. Al Capone most sem hagyta cserben alvezérért és elrendelte, hogy mindaddig, amíg Torrio kiszabadul, három ember álljon őrt a börtönkapuban.

— Ha a Hymie bandájából egyetlen ember mutatkozik a láthatáron — adta ki energikusan a parancsot —, löjjetek le rögtön.

Munkáját folytatta. Nem félt senkitől és nem törődött semmivel. A harcok dacára sem tett le régi tervéről: hogy egyesíti Chicago összes bandáit a vezérlete alatt. Lassankint eltelt az év. Elérkezett Torrio kiszabadulásának napja. Al Capone ugyanis befolyásával elérte, hogy hat héttel hamarabb engedték ki alvezérért, mint a büntetése lejárt. A dátumot titokban tartották és a kiszabadulás napján megállott a börtön előtt egy csukott autó, amelyen Al Capone bandájának elitje szállt meg. Torriot autóján vitték Buffalo, onnan vonattal New Yorkba és pár nap mulva a hírhedt bandita családjával együtt Olaszországba hajózott. Tengerentúli útjára is négy testőre kísértc. Egy millió dollárt vitt magával, többesztendő munkájának gyümölcsét, amellyel egy délolaszországi városkába költözött. Al Capone elvesztette leghűségesebb társát.

Egy világoosi legény meggyilkolta vetélytársát

Falusi tragédia — A féltékeny legény bosszúja

Érdekes gyilkossági bűnpör tárgyalását tűzte ki mára az aradi törvényszék második szekciója. A bűnpör vádlottja Mihuti Péter világoosi legény volt, aki egy bál alkalmával összezördült Crisan Simon 27 éves legényével és azt több késszurással megölte. Az eset tiplikus falusi féltékenységi dráma. Mihuti a bál alkalmával a zenészek sorába tartozott. A mulatság folyamán egy községbeli leány beszélgetni kezdett a zenészszel, ami felkeltette Crisan Simon féltékenységét. Odament és rászólt a legényre, ne udvaroljon, hanem menjon visz-

szí játszani. Szóváltás keletkezett, majd verekedés támadt, amelynek folyamán Mihuti kést rántott és leszúrta vetélytársát, aki pár nap mulva meghalt.

Mára tűzte ki a bíróság a féltékenységi dráma ügyének tárgyalását. Lepa Valér dr. védő bejelentette, hogy négy tanút, aki igazolni tudja, miszerint jogos önvédelem esete áll fenn, nem idézték meg. Kérte a bíróságot, halassa el a tárgyalást és idézze meg a tanukat. A bíróság elrendelte a négy tanu kihallgatását és a tárgyalást január 22-ikére halasztotta.

Legfinomabb szaloncukor Königstorfer cukrászdában kapható. Kérem nagyon olcsó árban megízlelni!

Vásároljon hasznos ajándékot!!

Ernyőt,

Ridikült,

Nyakkendőt

Transilvania

Ernyőáruházban, (Fischer Eliz-palota),
Oriási választék! Olcsó árak!

Nem szállítják le a megyei tisztviselők fizetését

A revíziós bizottság felülvizsgálta Aradmegye költségvetését.

Beszámoltunk arról, hogy a temesvári kormányzóság mellett működő revíziós bizottság kiszállt az aradi megyeházán Janculescu elnök elnököttével, hogy felülvizsgálja a megye 1931 évi költségvetését. A bizottság befejezte ma munkáját és visszautazott Temesvárra. Értesülésünk szerint a revíziós bizottság csak jelentéktelen változásokat eszközölt a költségvetésben és a tisztviselőfizetéseket érintetlenül hagyta.

Szomorú karácsony lesz az aradi fogházban

A szeretet ünnepén nincsen kilátás a karácsonyfára. — A fogházigazgató nyilatkozata.

Minden évben szokásos volt, hogy az aradi fogházban levő rabok számára karácsonyfát állítottak fel. Az állam költségvetésében ugyan nem szerepeltek ilyen kiadások, azonban az aradi ügyvédek és a jótékony egyesületek adták a karácsonyfa megvásárlásához szükséges pénzt és így a rabok is ünnepelhették a komor börtönfalak közt a szeretet ünnepét. Az idén azonban ugyáltszik nem lesz karácsonyfájuk az aradi börtön lakóinak. A fogházigazgatóság nem indít gyűjtést, mert nem akarja még jobban megterhelni az ügyvédeket s a változatosság csupán abból fog állni, hogy a cellák lakói jobb ellátásban részesülnek az ünnepnapokon.

— A Vörös Kereszt Egyesület évenként adományokat szokott széjjelosztani a fogházban — jelentette ki a fogházigazgató — eddig azonban nem kaptunk értesítést arról, hogy ez az idén is megtörténik. A gyűjtés rendszerét viszont nem tartjuk jónak és ezért az idén nem lesz gyűjtés. Ha valamelyik egyesület a saját jószántából karácsonyfát állít a raboknak, természetesen örömmel vesszük. Mi a magunk részéről szintén hozzájárulunk ahhoz, hogy a fogházban is megünnepeljék a karácsonyt, azáltal, hogy kivételes kosztot adunk ezeken a napokon a foglyoknak.

Igy tehát az idén elmarad a gyűjtés és ha valamelyik jótékony egyesület nem gondoskodik róla, az idén karácsonykor nem gyúlnak fel a gertyácskák a börtön karácsonyfáján...

Január 1-én

új előfizetést nyitunk

az „Aradi Közlöny“-re

Kérjük azokat az előfizetőket, akiknek előfizetése lejárt, vagy hátralékban vannak, hogy sürgősen ujtsák meg előfizetésüket, illetve egyenlítsék ki tartozásukat, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

URODONAL

erősíti a szívet és

a visszereket

Szívdobogása van?
Szurásokat érez szíve táján?
Ez azt jelenti, hogy hűgysav-
lerakódásai vannak!

Csúz
Köszvény
Kövek
Hátfájás
Elhízás

CHATELAIN TELEPEK

Paris, Rue de Valenciennes
2 & 2 bis

Romániai vezérképviselőt:

DROGUERIA STANDARD

București, Str. Zorilor 2.

Rémes!

Normális állapotban nem
volna szabad szívének
verését meghallania.

Értekezletek:
Orvostud. Akadémia
1908. nov. 10.

Tud. Akadémia
1908. dec. 14.

A szív, mint szervezetednek minden más izma, nincsen megvédve lerakódások ellen, amelyek két formában mutatkoznak, szerencsétlenségünkre a betegség két formája rendszeresen együtt jár. Mindenekelőtt a szív elfárad, ami rossz, sűrű folyású vérkeringést idéz elő. Ez annál veszedelmesebb, mivel a hűgysav kristályokkal berakott véredények a vérkeringés súlyosított munkáját már nem tudják elvégezni, másrészt az idegátlak, amelyek a vérkeringés funkcióit irányítják, telítve vannak mérges folyadékkal, ami irritálja és izgatja azokat. — Mindez elvonja az idegeket természetes rendszeres hivatásuktól.

A rendelkezésed másik formája az, hogy a hűgysav közvetve is megtámadhatja a test szöveteit, amelyekkel ép olyan brutálisan jár el, mint a kar-, derék- vagy hát izmaival, vagy a visszerekkel. Ehez jár még az a súlyosító körülmény, hogy a szív működésének finomsága folytán, könnyen megtámadható és kevésbé ellentálló.

Részint, hogy a lerakódás a szívburoklatot, vagy a szív sejtjeit támadja meg, szívizom gyuladástól, vagy szívbíllentyű gyuladástól beszélnek. A nép, amely nyelvén rendszeresen legközelebb jár az igazsághoz, azt mondja, hogy a csúz, illetve a köszvény a szívre száll. Az, aki a betegség súlyát átérzi, megismeri a veszedelmet is, amelyet magában rejt.

Milyen praktikus következtetést vonhatunk le mindezekből?

Csak egy következtetés lehetséges: a hűgysav fultengését minden áron megakadályozni, mielőtt a szív szenvedni kezd és mivel nem létezik jobb e célra, mint az URODONAL, amely a hűgysavat oldja, mint a meleg víz a cukrot, az ideális gyógyszer is megtaláltuk.

Ha szurást érez szívében, vagy szívdobogásban szenved, vigyázzon, mert akkor kétségtelen, hogy testében hűgysavkristályok rakódtak le!

Levelezőlap által franko megrendelhető: Muzstrált Almanach és Naptár Urodonal 1931-ik évre, hasznos tanácsokkal a háztartásra vonatkozólag ellátva. Droguerie Standard, Str. Zorilor 2. Bucuresti.

Egy tragikus sorsu uralkodó utolsó karácsonya

IV. Károly király és környezete száműzetésben — Amikor a marthaus csak a leves főzésére volt elegendő — A királyné kiosztja az ajándékokat

1918. november 11-ike nevezetes dátum volt a monarchia történetében. Ezen az éjszakan költözött Károly király szűkebb környezetével az eckartsau kastélyba. Eleinte nagyon kényelmetlen volt a milió, mert a Burgból napokig még fehérneműt sem lehetett kapni, valószínűleg az ifju osztrák köztársaság valamelyik ügybuzgó tisztviselője akadályozta meg az uralkodópár fehérneműinek elszállítását. A környezetben lévő személyzetről el kell ismeri, hogy közülük senki sem viselkedett tiszteletlenül a volt uralkodóval szemben. Különben nagy volt a hiány élelmiszerekben, amennyiben az akkori inséges idők következtében jegyekre utalták ki a kastélynak is az élelmiszert és így gyakran megtörtént, hogy például a marthaus éppen csak a leves megfőzésére volt elegendő. Ezen azután úgy segítettek, hogy a kastély számára szükséges élelmiszereket Hollandiából szereztek be.

Lassanként állott helyre a rend az eckartsau kastély életében. December 15-én azonban ágynak dőlt a császár. Influenzát kapott. A betegség nem volt súlyos lefolyású, azonban a testi fáradoalmakat egy lelki levertség követte és az orvosok emiatt nagyon aggodtak. Közvetlenül a karácsonyi ünnepek előtt nagyon nyomott volt a hangulat. Dr. Delu kormányfőtanácsos azonban remélte, hogy páciensét a szent estére sikerülni fog annyira

rendbeloizni, hogy részt vegyen az ünnepeken.

Az egész kastély számára ez lett volna a legszebb Krisztkindli. Délután öt órakor a nagy hallban állították fel a karácsonyfát és elsőnek azokat ajándékozták meg, akik a kastély őrzetével voltak megbizva. Órákat, cigarettatárcákat és disztiket osztogatott a királynő a személyzet között. Az ajándékok kiosztását a császárné a világ minden kincséért sem bizta volna senkire. Akik jelen voltak ezen az ünnepegen, egész életükön keresztül emlékeztükben fogják azt tartani. Senki sem gondolt volna ekkor arra, hogy történelmi pillanatotok él át a királyi környezetben.

Este hat órakor volt a karácsonyfa-ünnep, amelyen a szűkebbkörű család és a közvevő személyzet vett részt. A császári pár ez alkalommal nem ajándékozta meg egymást. Zita királyné igen szívélyes volt a környezetéhez. Az egyik lakáj Ottó főherceg fényképét kapta a hat éves gyermek sajátkezű dedikációjával. Pazar fényben uszott a karácsonyfa és a királyi gyermekek a legnagyobb elragadtatással fogadták a Jézuska eljövételét. Márta Jozefa főhercegnő állandóan a földön térdelt és összeharátkozta a gyermekeket a rengeteg ajándékkal. Az éjféli órákig volt így együtt a szűkebb környezet, aztán kialudtak a lámpák és mindenki aludni tért. Ilyen volt Károly király utolsó karácsonya.

Unnep előtti futárindulások **Butler Vizum és Utazási irodából**

21-én, vasárnap délután 4 óra Clujra,
22-én, hétfő reggel Timisoarára,
22-én, hétfő délután 2-kor Bucurestibe.
23-án, kedden délután 4-kor Clujra.

Bul. Reg. Maria 24. — Telefon 86.
Az útleveleket kérem sürgősen beadni vizumozásra.
Az iroda vasárnap d. e. 8-12 között nyitva lesz.

**Még csak
1
nap van**

1930. december 21-én huzása
a 100 lejes kolozsvári **Mentő Sorsjegyeknek**
Nyereményeket ALBINA BANK fizeti.
Főnyeremény 1 millió lej
Sorsjegy kapható Aradon: trafikok, borbély és órás üzletekben.
Főbizományos: **Eckstein Tivadar**, Arad, Str. Ioan Weitzer 12.
Vidéki rendeléseket 117 lej előzetes bektüldése ellenében
Sorsjegyiroda Cluj. Str. Memorandului 16. eszközl.

Mussolini bejelentette a tisztviselőfizetések leszállítását

Olaszországban is fizetésredukcióval egyenlítik ki a deficitet. „Lehetetlen új adókat kreálni“

Rómából jelentik: Az olasz szenátus ülésén Mussolini miniszterelnök nagy beszédben fejtette ki Olaszország helyzetét a világ-gazdasági krízisben. Olaszország 1930. évi deficitje 900 millióra rug.

— Lehetetlen új adókat kreálni, — mondotta a miniszterelnök — vagy a régiókat emelni. A lakosság már az eddigi terhekkel is alig bírja. A költségvetés egyensúlyát helyreállítani csak a tisztviselők fizetésének leszállításával lehet, mert a hadirokkantak nyugdíjához hozzányúlni csúf hálátlanság lenne.

— Németországban — folytatta Mussolini — újból fillérekkel számolnak, aminek nagy erkölcsi jelentősége van. A mai gazdasági válság oka a vámkorlátokban, a fegyverkezésben és a politikai bizonytalanságban keresendő.

Beszédének befejező részében a békeszerződések revíziójáról tesz érdekes kijelentéseket Mussolini:

— A békeszerződések — mondotta, — úgy, ahogy azokat a háború utáni túllutót

hangulatban megkötötték, nem egyeztetetők össze a mai lelkiismerettel.

A szenátus nagy tapsal fogadta a kormányelnök szélesvonalú beszédét.

Krishnamurti Bucurestibe érkezett

A világhírű teozófus az uralkodó vendége.

Bucurestiből jelentik: Krishnamurti, a világhíres bölcsész és teozófus ma Bucurestibe érkezett. Feltűnést kelt, hogy nem az Északi pályaudvaron szállt le, ahol várták, hanem Mogoșoaia állomáson és onnan autón ment a királyi palotába, amelynek bucuresti-i tartózkodása alatt a vendége lesz. Krishnamurti holnap tartja meg nagy érdeklődéssel várt előadását, amelyre bejelentette megjelenését Mária özvegy királyné, aki ma este érkezik meg Belgrádból. Ileana hercegnővel.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Az aradi Victoria betéteseinek nagy része

Alhírek a falusi betétesek között, amelyek katasztrofálisan érintik a bankot — **nem írta alá a moratóriumra vonatkozó megállapodást**
December 30-ára rendkívüli közgyűlést tüzték ki — **Popovici igazgató nyilatkozata**

A Victoria Takaré- és Hitelintézet betéteseinek legutóbb tartott ülésén — mint arról az *Aradi Közlöny* annakidején részletesen beszámolt — rendkívüli izgatott jelenetek játszódtak le. Az aláírásra kitűzött határidő a közeljövőben lejár és a pénzügyet háromezer betétese közül eddig alig pár száz írta alá az újabb moratóriumos megállapodást és nem nagyon van kilátás arra, hogy rövid időn belül az aláírások a pénzügyet birtokába jutnak.

A jelenlegi helyzetre vonatkozólag felvilágosításért fordultunk Popovici igazgatóhoz, aki a következőket mondotta:

— Különösen a falusi betétesek között az a hír terjedt el, hogy az újabb moratórium

kérése csak üzleti fogás az intézet vezetőségének részéről és hogy azok, akik nem írják alá a moratóriumot, teljes egészében rögtön megkapják követelésüket. Ez a tévhit természetesen katasztrofális lehet a bank existenciájára nézve. Eppen ezért, hogy a betétesek lássák, hogy egy újabb moratórium kérése nem üzleti fogás a mi részünkről, hanem, hogy az vitális érdeke a banknak, december 30-ára rendkívüli közgyűlést tüztünk ki, amelyen jelentést fogunk tenni a bank jelenlegi helyzetéről és ha mindaddig nem kapjuk meg a szükséges aláírásokat, felhatalmazást fogunk kérni a kényszerregezési eljárás megindítására.

Konferenciákat rendeznek a román mezőgazdák felvilágosítására

Holnap lesz az első konferencia, amelyet Károly király nyit meg

Szózat Románia földművelő népéhez

Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi minisztérium elhatározta, hogy ankétot rendez a román mezőgazdák felvilágosítására, oktatására és utbaigazítására, hogy ezzel is hozzájáruljon ahhoz, hogy mennyiségileg, de különösen minőségileg jobb termést érjünk el. Madgearu földművelésügyi miniszter tartalmas programot dolgozott ki erre a célra. Ezt a programot most minden részletében megvitatják és ebből a célból konferencia-sorozatot rendeznek, amelyen a mezőgazdák minden hivatalos és nem-hivatalos szervezete részt fog

venni. Az első konferenciát a búzafaragók fogják szentelni és azt holnap a kereskedelmi akadémia épületében tartják meg.

Az uralkodó maga is elő akarja segíteni ezekben a konferenciáknak a sikerét és ezért a holnap tartandó konferencián maga személyesen is meg fog jelenni. A konferenciát Ofensege fogja megnyitni és azon beszédet intéz az ország földműveléséhez. A konferencián az uralkodón kívül még Madgearu és Camarasescu, a Mezőgazdasági Kamarák Szövetségének az elnöke tart beszédet.

WIMPASSING

Hő- és sárcipők

Szebbnél szebb divatos formában. Arban és minőségben mindent felülmúl.

Valódi WIMPASSING-cipő csak a lentí csillagvédjeggyel.

Nagybani eladás: PALMA-KAUCSUK R.-T. TIMIȘOARA

— Ismét felszámol egy aradi bank. Az aradi Román Iparosok és Kereskedők Bankja elhatározta felszámolását. A pénzügyet 1929 évi mérlegét 2 millió lej alaptőke mellett 1 millió 300.000 lej veszteséggel zárta. A bank vezetősége december 29-re hívta össze rendes közgyűlést és ezen fogják dönteni arról, hogy felszámol-e a bank, vagy pedig folytatja működését. Illetékes helyről nyert értesülésünk szerint a pénzügyet már hosszabb ideje nem folytatólagos működést és így nagyon valószínű, hogy a vezetőség a felszámolás mellett fog dönteni.

— Újtípusú bankjegyek Németországban. Berlinből jelentik: A Birodalmi Bank új típusú bankjegyeket bocsát ki. Az új 20 márkások már forgalomban vannak. Ezenkívül 10, 50, 100 és 1000 márkás bankjegyek vannak munkában. Az új bankjegyek képein a mezőgazdasági, kézműipari, kereskedelmi, tudományos és művészeti élet kiváló személyiségeit fogják feltüntetni. A 20 márkáson Siemens képe van.

— A Pestú Tőzsde új számában Schimánek Emil egyetemi tanár nyilatkozik a bányai erőműről. A Dohányjövődék bérbevételéről, a dohányexportról, a Hévről, a Kereskedelmi Bankról, a Krausz és Moskovitsról, az Építőkarak intézményeinek magyarországi bevezetéséről, a társasági juttatásokról érdekes információkat közöl a lap, amelynek árupiaci, vegyészeti, vas- és gépipari, biztosítási rovatai e héten is rendkívül érdekesek.

KARÁCSONYI HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!
Felkérjük igen tisztelt hirdetőinket, hogy karácsonyiünnepi nagy lapszámunkba feladni szándékolt hirdeteiket juttassák el legkésőbb f. hó 22-ig az ARADI KÖZLÖNY kiadóhivatalához, hogy azoknak lapunkban való előnyös elhelyezéséről ideje korán gondoskodhassunk.

Le az árakkal!

PLESZ karácsonyi vására rekordja az olcsóságnak!

Le az árakkal!

Occasio kabátok ... 750.- Lelettől | Divatos téli köpenyek ... 1500.- Lelettől | Selyemruhák ... 1000.- Lelettől
Szőrmés kabátok ... 1000.- | Bundák ... 3000.- | Pongyolák ... 200.-

A Consum R. T. tagja! | A színház hátsó bejáratával szemben! | Minden vevő egy szép ajándékot kap!

Arlejtés Aradvárosánál. Aradvárosa, mint ismeretes, nyilvános árlejtés útján adta bérbe az Oboron lévő és már elkészült öt üzlethelyiséget.

Aradi piaci árak. Tojás darabja 2.60-280, sovány liba párja 250-300, kövér liba 540-600, sovány kacsa 100-120, kövér kacs...

Rádió műsor

Romániai idő. SZOMBAT, december 20. Bucuresti, 13. Gramofon, 13.30. Gramofon, 17. Rádiózenekar, 18.30. Rádiózenekar, 20. Gramofon, 21. Pó...

termeiből, 6.30. A Kistalúdy Társaság frodalmi dél-utánja, 7.30. Csóka Béla magyar nótákat énekel...

VASÁRNAP, december 21. Bucuresti, 11.45. Egyházi ének, 12. A rádió zenekar déli hangversenye, 13. Gramofon, 17. Dinicu-zenekar, könnnyű román zene, 18. Vig negyedóra...

Csáky óras-ékszerek résznel Arad a Luther templommal szemben Karácsonyi és újévi ajándékok!

Kedvezményes árak mellett! (A CONSUM Részvénytársaság tagja.) adása, 1. Betlehemek, 2. Hány Majlánc alatt, 3. Kerék az én subám alja...

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 8 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej...

ALKALMAZÁS.

MINDENES jó bizonyítványokkal azonnal felvétetik, v. Boros Béni-tér 50. 4920

MEGBIZHATÓ mindenek szakácsnő keresetük vidéki uriházhoz Hunyadmegyében. Dobó-ucca 7., ajtó 9. 4919

LAKÁS.

KIADO három uccai szoba és mellékhelyiségekből álló lakás azonnal. Piata Avram Iancu 17. 4918

KÉT szoba, konyhás 1-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban

KIADO a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

VÉTEL ÉSELADÁS.

INGYEN adok félliterrel többet, ha 5 liter bort vásárol 12 lejtől feljebb aszfut, porózot. Str. Calvin 1. 42

KERESSEK régi nemes magyar és más régi festők műveit, antik ezüst tárgyakat, márkás porcellánokat, gyári és perzsaszőnyegeket, különböző műtárgyakat stb. SALGÓNÉ, Str. Horia 1. Neuman-palota. 2009

Figyelje árainkat! Olcsóbb mint bárhol!

Óriási árleszállítással lesznek árusítva az összes raktáron lévő

hó- és sárcipők

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes: Női posztó hócipő, drappi, gummi, fekete zips záros, szines, egész magas csizma, félmagas, Férfi sárcipő, Gyermek hócipő 1-7, Leányka 8-14.

„Derby” cipőüzlet

Dácia kávéházzal szemben Str. Metianu 9. Forray-ucca 9.

NAGY KARÁCSONYI VASAR!

Eő választék: majolika dísz tárgyak, zenélő cigarettá tartó, ezüst tárgyak, ezüst evőeszközök, vitrin-tárgyak, gyönyörű vázák, vitrinek, kézimunkák, festmények, férfi és női bundák, tükrök, keleti és helyesen készített perzsaszőnyegek, antik órák, antik könyvazokmányos, művirágok, álló villanylámpák, szalonnok, ebéd-lők, zongorák, hegedők, velencei tükrök, függönyök, fotelokban. SALGÓNÉ bizományi üzlete, Str. Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1000

MACULATURA PAPIR 5 kg-os csomagokban, rendkívül olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Hirdessen az Aradi Közlönyben!

Winkler Teréz női fodrász valóságos kincs, Hajvágásnál, hajmosásnál párja neki nincs.

Table with 2 columns: Service and Price. Includes: Ondolálás vízzel, Ondolálás vassal, Manicur, Hajmosás, Hajvágás, Garantált tartós hajfestés Hennával v. Kommollal minden színben, Bérletrendszer 10 sz.

S. Winkler Teréz női fodrász v. Kölcsey-u. 11.

Butorok részletre kedvező fizetési feltételek mellett, készpénz árban, GARAI, Arad, Piata Avram Iancu Címre ügyelni! (Szabadság-tér) 10. szám.

ÜZLETEK.

FŐTÉREN, a legforgalmasabb helyen nagy üzlethelyiség azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál, ahol hosszú évtizedeken át nagy vevőkörrel rendelkező kelmelester és tisztítóüzlet volt, azonnalra kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

Judecătoria Rurală Siria. No. G. 2739/1930.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE.

Pe baza deciziei a Judecătoriei Rurală Siria Nrul ce mai sus, mișcătoarele sechestrate in favoarea Farkas Francisc Repr. prin Dr. Laslo Leopold adv. in Arad, contra urmăritului domiciliat in comuna Păncota pentru suma de Lei 16000 capital și pentru speșele stabilite deja, deja se vor vinde la licitație publică in ziua de 22 Decembrie 1930 oarele 3 p. m. la casa urmăritului in comuna Păncota și anume: mai multe obiecte de prăvălie, sticlării și porcelanării cuprinse in procesul verbal de sechestru No. G. 2232/1930, evaluată la suma de Lei 15015.

Licitațiunea se va ținea in baza §-lui 107. și 108. a legii execuționale din anul 1881.

Siria, la 2. Decembrie 1930. Indesolfrabil, delegat judecătoresc.

Puha ólom

megvételre kerestetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

